

دانشگاه صنعتی شریف

ستاد احیای دریاچه ارومیه

طرح احیای دریاچه ارومیه نگاه به برنامه‌های مصوب، وضعیت اجرای و پیشرفت پروژه‌ها (۲)

کمیته اجتماعی - فرهنگی ستاد احیای دریاچه ارومیه
شهریور ماه ۱۳۹۴

طرح احیای دریاچه ارومیه

نگاهی بر راهکارهای مصوب، وضعیت اجرایی و پیشرفت پروژه‌ها

ستاد احیای دریاچه ارومیه

شهریورماه ۱۳۹۴

پیش‌گفتار

پیرو دستور رئیس‌جمهور محترم مبنی بر شروع عملیات اجرایی طرح احیای دریاچه ارومیه در ۸ تیرماه ۱۳۹۳، همزمان با شروع عملیات اجرایی توسط سازمان‌های مختلف، انجام پیگیری‌ها و هماهنگی‌های لازم توسط دبیرخانه کارگروه ملی نجات دریاچه ارومیه (ستاد احیای دریاچه ارومیه) با مجموعه دستگاه‌ها و نهادهای مسئول به‌ویژه سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، تصویب طرح‌ها و پروژه‌های مرتبط با احیای دریاچه ارومیه در جلسه ۱۳۹۳/۸/۲۰ هیأت محترم وزیران را در پی داشت. پیرو این تصویب‌نامه، مجموعه اقدامات لازم جهت تخصیص و پرداخت اعتبارات مورد نیاز به‌عمل آمده و مجموعاً در حدود ۴۵۵ میلیارد تومان اعتبار جهت اجرای طرح‌های مختلف به‌ویژه طرح‌های تامین آب برای دریاچه در سال ۱۳۹۳ به دستگاه‌های مختلف پرداخت گردید.

در گزارش حاضر تلاش گردیده است، ضمن مروری بر روند تشکیل کارگروه ملی نجات دریاچه ارومیه و دبیرخانه آن، مصوبات احیای دریاچه ارومیه و برنامه زمانی آن مورد بررسی قرار گیرد. همچنین ضمن تحلیل هزینه‌کرد اعتبارات مرتبط با طرح احیای دریاچه ارومیه در سال مالی ۱۳۹۳، اهم اقدامات و فعالیت‌های اجرایی صورت گرفته توسط دستگاه‌های مسئول در این سال مورد بررسی قرار گرفته است. لازم به ذکر است که عمده اعتبارات پرداختی در این سال به وزارت‌خانه‌های نیرو و جهادکشاورزی تخصیص یافته و صرف اجرای پروژه‌های انتقال آب به دریاچه (طرح انتقال آب از زاب و ساختمان سد سیلوه و کانال جلدیان)، لایروبی و ساماندهی رودخانه‌های حوضه به ویژه رودخانه‌های محدوده جنوبی حوضه و رودخانه آجی‌چای، اجرای طرح‌های جمع‌آوری و انتقال پساب و همچنین کنترل و کاهش مصرف آب در بخش کشاورزی از طریق اجرای سیستم‌های آبیاری نوین و شبکه‌های آبیاری فرعی گردیده است. همچنین به‌منظور تثبیت کانون‌های تولید ریزگرد در محدوده داخلی دریاچه و حاشیه‌های آن، اقدامات قابل ملاحظه‌ای توسط سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری و سازمان حفاظت محیط‌زیست صورت گرفته است. در مجموع بر اساس اقدامات صورت گرفته، عملیات حفاری تونل انتقال آب زاب پس از گذشت حدود ۹ سال از شروع پروژه در شهریورماه امسال آغاز گردیده و همچنین انتظار می‌رود آب انتقالی از طریق کانال جلدیان و اجرای سد سیلوه در سال ۱۳۹۵ عملیاتی گردد. در خصوص کاهش مصرف آب در سطح حوضه نیز همزمان با اجرای سیستم‌های آبیاری نوین در سطح حوضه، با تمرکز بر محدوده جنوبی دریاچه مطالعات لازم در حال انجام است و پس از نهایی‌شدن نتایج، عملیات اجرایی پروژه‌های تعیین شده از امسال شروع خواهد گردید.

در انتهای این گزارش نیز ضمن ارائه جدول کلی اعتبارات مربوط به سال ۱۳۹۴ طرح احیای دریاچه ارومیه، جزئیات مصوبه هیأت محترم وزیران در این خصوص در پیوست گزارش ارائه شده است. امید است که با همکاری و اهتمام جدی همه ذینفعان اعم از جوامع محلی و دستگاه‌های اجرایی، گام بلندی برای نجات دریاچه ارومیه در طی سال ۱۳۹۴ برداشته شود. انشالله.

ستاد احیای دریاچه ارومیه

شهریورماه ۱۳۹۴

فهرست مطالب

۱- نگاهی بر اقدامات کارگروه ملی نجات دریاچه ارومیه.....	۵
۲- نقشه راه و برنامه زمانی احیای دریاچه ارومیه.....	۸
۳- راهکارهای مصوب احیای دریاچه ارومیه.....	۱۲
۴- نگاهی بر وضعیت کلی اعتبارات طرح احیای دریاچه ارومیه در سال ۱۳۹۳.....	۱۴
۵- نگاهی بر وضعیت پرداخت اعتبارات.....	۱۶
۶- اهم اقدامات اجرایی طرح احیای دریاچه ارومیه تا پایان شهریورماه ۱۳۹۴.....	۱۸
۶-۱- تسهیل و افزایش حجم آب ورودی به دریاچه ارومیه.....	۱۹
۶-۲- کنترل و کاهش برداشت از منابع آب سطحی و زیرزمینی حوضه.....	۲۳
۶-۳- اقدامات حفاظتی و کاهش اثرات.....	۲۵
۶-۴- طرح‌های انتقال آب از خارج حوضه.....	۲۷
۶-۴-۱- طرح انتقال آب از زاب به دریاچه ارومیه.....	۲۷
۶-۴-۲- ساختمان سد سیلوه و کانال انتقال آب جلدیان.....	۳۲
۶-۵- کنترل و کاهش مصرف آب در بخش کشاورزی.....	۳۳
۷- جمع‌بندی.....	۳۴
۸- پیوست‌ها.....	۳۵

فهرست اشکال

۱- ساختار دبیرخانه کارگروه ملی نجات دریاچه ارومیه.....	۷
۲- روند زمانی احیای دریاچه ارومیه.....	۱۰
۳- برنامه زمانی اولیه احیای دریاچه ارومیه.....	۱۱
۴- برنامه زمانی در حال اجرای احیای دریاچه ارومیه.....	۱۱
۵- بسته‌های مطالعاتی و اجرایی طرح احیای دریاچه ارومیه.....	۱۲
۶- درصد توزیع اعتبارات طرح احیای دریاچه ارومیه بین دستگاه‌های اجرایی در سال ۱۳۹۳.....	۱۶
۷- موقعیت قرارگیری سدهای مشارکت‌کننده در برنامه رهاسازی آب در زمستان ۱۳۹۳.....	۲۰
۸- ارزیابی اثربخشی عملیات رهاسازی از سدهای جنوبی حوضه در زمستان ۱۳۹۳.....	۲۰
۹- پلان طرح لایروبی و اتصال رودخانه‌های مهاباد، گذار و زرينه‌رود به سيمينه‌رود.....	۲۱
۱۰- پلان طرح ساماندهی و لایروبی رودخانه آجی‌چای در شرق دریاچه ارومیه.....	۲۲
۱۱- تصاویری از عملیات ساماندهی و لایروبی رودخانه‌های اصلی حوضه آبریز دریاچه ارومیه.....	۲۲
۱۲- برخورد با برداشت‌های غیرمجاز از منابع آب رودخانه آجی‌چای.....	۲۴
۱۳- برخورد با برداشت‌های غیرمجاز از منابع آب سطحی حوضه در محدوده آذربایجان غربی.....	۲۴
۱۴- اقدامات سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری در خصوص تثبیت کانون‌های تولید گرد و غبار.....	۲۶
۱۵- نمایی از اقدامات انجام شده توسط سازمان حفاظت محیط‌زیست جهت مقابله با بیابان‌زایی.....	۲۶
۱۶- اجزای اصلی طرح انتقال آب از رودخانه زاب به دریاچه ارومیه.....	۲۷
۱۷- موقعیت اجزای اصلی طرح انتقال آب از رودخانه زاب به دریاچه ارومیه.....	۲۷
۱۸- طرح شماتیک تونل انتقال آب از زاب به دریاچه ارومیه.....	۲۸
۱۹- تولید و دپو سگمنت‌های مورد نیاز تونل انتقال آب در محل کارگاه عملیات اجرایی.....	۳۱
۲۰- تصاویری از مراحل مونتاژ و راه‌اندازی دستگاه حفاری اول در محل کارگاه تونل انتقال آب زاب به دریاچه ارومیه.....	۳۱

شکل ۲۱- آخرین وضعیت اجرایی سد سیلوه و کانال انتقال آب جلدیان ۳۲

فهرست جداول

- جدول ۱- حجم آب قابل تخصیص به بخش‌های مختلف در حوضه آبریز دریاچه ارومیه (میلیون مترمکعب) ۹
- جدول ۲- روند پرداخت اعتبارات طرح احیای دریاچه ارومیه از محل ماده ۱۰ و ۱۲ در سال ۱۳۹۳ ۱۵
- جدول ۳- وضعیت پرداخت اعتبارات مرتبط با احیای دریاچه ارومیه به نهادهای مختلف در سال ۱۳۹۳ ۱۶
- جدول ۴- نحوه توزیع اعتبارات پرداختی برای طرح‌های مختلف احیای دریاچه ارومیه (۱۳۹۳) ۱۷
- جدول ۵- اقدامات حفاظتی و کاهش اثرات در محدوده دریاچه ارومیه و مناطق مجاور آن ۲۵
- جدول ۶- خلاصه اقدامات وزارت جهادکشاورزی در راستای کاهش مصرف آب در بخش کشاورزی حوضه در سال ۱۳۹۳ ۳۳
- جدول ۷- میزان و محل تأمین اعتبارات موردنیاز اجرای طرح احیای دریاچه ارومیه در سال ۱۳۹۴ ۳۴

۱- نگاهی بر اقدامات کارگروه ملی نجات دریاچه ارومیه

بدون تردید، احیای دریاچه ارومیه در گرو تامین آب کافی برای آن می‌باشد. اما در طی سالیان اخیر به ویژه همزمان با بروز دوره‌های خشکسالی اواخر دهه ۷۰ و اواسط دهه ۸۰، حقایق زیست‌محیطی دریاچه ارومیه نه تنها تامین نگردیده، بلکه شواهد و مستندات موجود نشان‌دهنده توسعه برداشت از منابع آبی حوضه به‌ویژه توسط بخش کشاورزی می‌باشد. گرچه در چند سال اخیر و پس از تداوم شرایط بحرانی دریاچه ارومیه اقداماتی توسط نهادهای مختلف به‌ویژه سازمان حفاظت محیط‌زیست در راستای احیای دریاچه ارومیه صورت گرفته، اما به دلایل مختلف این اقدامات بیشتر در سطح عناوین راهکارهای مصوب باقی‌مانده و عدم اجرایی شدن مصوبات مذکور، نه تنها احیای دریاچه ارومیه را در پی نداشته است، بلکه تداوم افت تراز سالیانه آن به میزان متوسط ۴۰ سانتی‌متر را نیز در پی داشته است.

قبل از تشکیل کارگروه ملی نجات دریاچه ارومیه، شاید بتوان تدوین و تصویب "برنامه مدیریت جامع دریاچه ارومیه" به‌عنوان مهم‌ترین اقدام برای حفظ و نجات دریاچه ارومیه تلقی نمود. این برنامه با پیگیری‌های سازمان حفاظت محیط‌زیست و در قالب طرح ملی "حفاظت از تالاب‌های ایران" با همکاری دستگاه‌های مختلف دولتی در سطح ملی و استان‌های واقع در حوضه آبریز دریاچه و در راستای تحقق بند الف ماده ۶۷ قانون برنامه چهارم توسعه کشور با رویکرد زیست‌محیطی تهیه و تصویب گردید. طرح مذکور در ۲۷ مهرماه ۱۳۸۷ در قالب یک موافقت‌نامه شامل ۶ ماده و ۶ تبصره و با اعتبار پنج‌ساله، بین ریاست سازمان حفاظت محیط‌زیست، وزیر نیرو و جهاد کشاورزی و استانداران آذربایجان غربی، آذربایجان شرقی و کردستان تصویب گردید و پس از گذشت ۱۸ ماه در جلسه ۱۵ فروردین‌ماه ۱۳۸۹ به تصویب هیئت وزیران رسید. پس از تصویب طرح مذکور، در جلسات ستاد اجرایی طرح ۲۴ طرح اولویت‌دار جهت اجرا در یک بازه زمانی ۵ ساله مصوب گردید، اما به دلایل مختلف بسیاری از این طرح‌های مصوب اجرایی نگردیده و در مجموع، فرآیند احیای دریاچه ارومیه علیرغم تاخیرات زیاد به وجود آمده دوباره با چالش جدی مواجه گردید.

از جمله مهم‌ترین موانع عدم احیای دریاچه ارومیه تاکنون را می‌توان در قالب موارد زیر برشمرد:

۱. عدم توجه کافی به موضوع بحران دریاچه ارومیه به‌ویژه در شرایط خشکسالی دهه اخیر و عدم اتخاذ و اجرایی نمودن شیوه‌های مدیریتی سازگار با شرایط اقلیمی جدید در بخش آب و کشاورزی
۲. عدم اهتمام و اراده جدی جهت حفاظت از دریاچه و احیاء آن
۳. برخورد سیاسی و امنیتی با بحران دریاچه ارومیه و عدم جلب مشارکت موثر و اثربخش جوامع محلی
۴. عدم تخصیص به‌موقع اعتبارات مورد نیاز و مصوب به‌ویژه جهت اجرای طرح‌های بهینه‌سازی مصرف آب در بخش کشاورزی و انتقال آب از حوضه‌های مجاور
۵. فقدان مجری و ساختار فرابخشی جهت راهبری و نظارت بر روند اجرایی نمودن راهکارهای مصوب

تداوم وضعیت خشکی دریاچه ارومیه و تعهد و توجه ویژه دولت به حل این بحران ملی زیست‌محیطی، تصویب تشکیل "کارگروه نجات دریاچه ارومیه" در اولین جلسه هیأت محترم وزیران در تاریخ ۱۳۹۲/۰۵/۲۷ را در پی داشت. پیرو تشکیل کارگروه مذکور با مسئولیت وزارت نیرو، برگزاری جلسات مختلف فنی-تخصصی و همچنین جلسات متعدد کارگروه و برگزاری نشست تخصصی "هم‌اندیشی در خصوص راهکارهای اجرایی نجات دریاچه ارومیه" در تاریخ ۱۳۹۲/۰۷/۴ در دانشگاه تهران، در نهایت منجر به تصویب ۱۹ طرح اولویت‌دار جهت نجات دریاچه ارومیه گردید. طرح‌های ۱۹ گانه مذکور در جلسه ۱۳۹۲/۰۷/۱۶ کارگروه نجات دریاچه ارومیه تصویب گردیده و در تاریخ ۱۳۹۲/۰۷/۱۷ در جلسه هیأت محترم وزیران مطرح و ضمن موافقت کلی با طرح‌های اولویت‌دار تعیین شده مقرر گردید که وزیر محترم نیرو مسئولیت هماهنگی و راهبری برنامه‌های اجرایی احیای دریاچه ارومیه را بر عهده گیرد.

با توجه به شرایط حاد دریاچه ارومیه و به‌منظور تمرکز و تسریع در روند احیای دریاچه ارومیه، پیشنهاد ایجاد کارگروه ملی نجات دریاچه ارومیه به ریاست رئیس‌جمهور یا نماینده ویژه ایشان با اختیارات اصل ۱۳۸ قانون اساسی در جلسه مورخه ۱۳۹۲/۰۷/۱۶ کارگروه نجات دریاچه ارومیه به تصویب رسید. همچنین مقرر گردید مدیر هماهنگی و اجرائی احیای دریاچه ارومیه (مجری طرح) که با حکم رئیس‌جمهور منصوب می‌شود زیر نظر ستاد و با اختیارات اصل ۱۲۷ قانون اساسی، مسئولیت هماهنگی، راهبری، اجرا و پایش برنامه‌های مصوب ستاد برای احیای دریاچه ارومیه را عهده‌دار شود.

پیرو مصوبات مذکور، در جلسه مورخ ۱۳۹۲/۱۱/۲ هیأت محترم وزیران، مصوب گردید که ریاست کارگروه بر عهده معاون اول محترم رئیس‌جمهور بوده و جناب آقای دکتر عیسی کلانتری به‌عنوان دبیر کارگروه و مدیر اجرایی احیای دریاچه ارومیه تعیین گردیدند. پیرو این مصوبه، ستاد احیای دریاچه ارومیه (دبیرخانه کارگروه ملی نجات دریاچه ارومیه) به صورت رسمی اقدامات و فعالیت‌های خود را با اتخاذ رویکردهای ذیل شروع نمود:

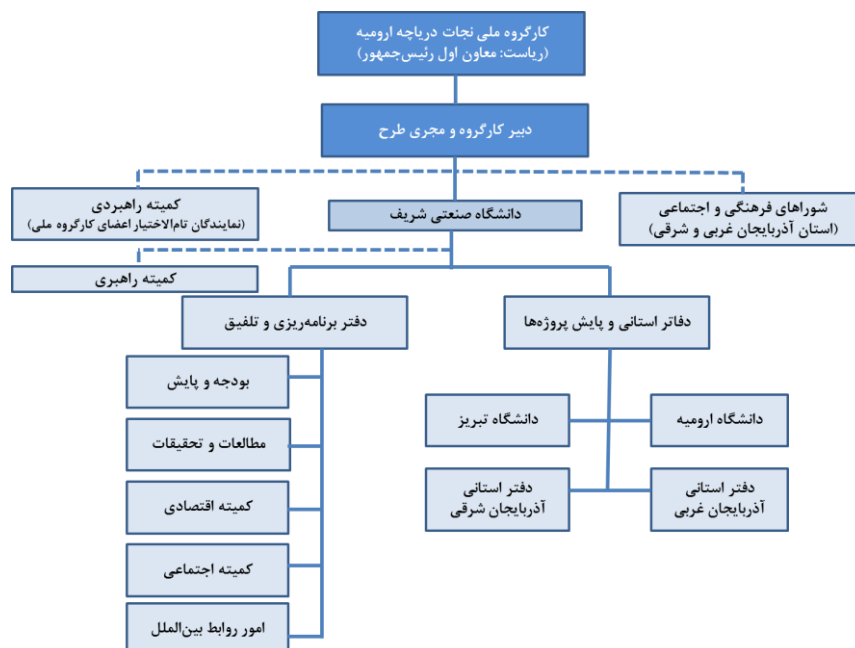
- شناخت بهتر و دقیق ابعاد بحران دریاچه ارومیه شامل عوامل موثر بر بروز بحران، شرایط کنونی و محتمل آتی دریاچه
- بررسی ابعاد و مسائل مختلف اکولوژیکی، زمین‌شناختی، زیست‌محیطی، اقتصادی، اجتماعی، اقلیمی و هیدرولوژیکی مرتبط با دریاچه ارومیه
- جلب مشارکت و همکاری همه سازمان‌ها و دستگاه‌های مسئول و ذیربط و بهره‌مندی از نقطه‌نظرات کارشناسی و تخصصی آن‌ها
- بهره‌مندی از خرد جمعی و مشارکت طلبی اساتید، متخصصین، کارشناسان و پژوهشگران داخلی و خارجی
- به‌مشارکت طلبی مسئولین محلی در هم‌گام‌سازی و هم‌افزایی اقدامات در راستای تحقق تنها یک هدف "احیای دریاچه ارومیه"
- تلاش برای ایجاد عزم همگانی و مشارکت عمومی برای احیای دریاچه ارومیه و بهبود وضعیت موجود آن از طریق آگاه‌سازی و تبدیل دریاچه ارومیه به یک "دغدغه همگانی"

➤ تدوین نقشه‌راه و راهکارهای احیای دریاچه ارومیه

با استقرار دفتر برنامه‌ریزی و تلفیق ستاد احیای دریاچه ارومیه در دانشگاه صنعتی شریف و با همکاری دانشگاه‌های تبریز و ارومیه و متخصصین و کارشناسان سایر دانشگاه‌ها و مجموعه سازمان‌ها و نهادهای تخصصی ملی و محلی و همچنین کارشناسان بین‌المللی، ستاد احیای دریاچه ارومیه در یک بازه‌زمانی کوتاه‌مدت با ایجاد کمیته‌های تخصصی ۶ گانه و کارگروه‌های تخصصی متعدد (۲۰ کارگروه) و انجام مطالعات تطبیقی، ضمن بررسی و ارزیابی راهکارهای ۱۹ گانه مصوب، نسبت به تدوین و ارائه نقشه راه و برنامه عملیاتی احیای دریاچه ارومیه اقدام نمود.

نقشه راه مذکور در دو جلسه کارگروه ملی نجات دریاچه ارومیه در تاریخ‌های ۹ اردیبهشت‌ماه ۱۳۹۳ به ریاست معاون اول محترم رئیس‌جمهور و در ۸ تیرماه ۱۳۹۳ با ریاست جناب آقای دکتر روحانی رئیس‌جمهور محترم ارائه و مورد تصویب قرار گرفته و دستور شروع عملیات اجرایی راهکارهای مصوب توسط ایشان صادر گردید. پس از ابلاغ شروع عملیات اجرایی، ستاد احیای دریاچه ارومیه اقدامات و تمهیدات لازم را در این خصوص به عمل آورده و مقرر گردید که کلیه عملیات اجرایی راهکارها توسط نهادها و سازمان‌های مربوطه صورت گرفته و ستاد نقش نظارت و پایش را بر عهده بگیرد.

به‌منظور پایش و نظارت مستمر بر روند اجرایی احیای دریاچه ارومیه، دبیرخانه مرکزی ستاد احیای دریاچه ارومیه با تشکیل و استقرار دفاتر استانی و همچنین ایجاد شوراهای منطقه‌ای اجتماعی-فرهنگی و با استفاده از ظرفیت‌های علمی و فنی دانشگاه‌های منطقه به‌ویژه دانشگاه‌های ارومیه و تبریز، اقدامات لازم را به عمل آورده است (شکل ۱). بر طبق نقشه راه و برنامه زمانی مصوب، فرآیند احیای دریاچه ارومیه در یک برنامه زمانی ده‌ساله مصوب گردیده و امید است که با تدبیر اندیشیده شده، بازگشت دریاچه به شرایط مناسب و احیای آن در افق این برنامه محقق گردد.

شکل ۱- ساختار دبیرخانه کارگروه ملی نجات دریاچه ارومیه

۲- نقشه راه و برنامه زمانی احیای دریاچه ارومیه

با توجه به وضعیت کنونی دریاچه، رویکرد اصلی در برنامه زمانی احیای دریاچه ارومیه تثبیت شرایط کنونی و حفظ پیکره آبی در چند سال اول اجرای برنامه (دو تا سه سال اول) و جلوگیری از خشک شدن کامل دریاچه می‌باشد. لذا تامین آب در مدت زمان کوتاه موجود از اولویتهای اصلی برای حفظ دریاچه ارومیه می‌باشد.

ایجاد پایداری در وضعیت مدیریت منابع و مصارف آب در سطح حوضه دریاچه ارومیه، تنها راهکار حفظ بلندمدت دریاچه و احیای آن می‌باشد. لذا تمرکز بر کاهش مصارف آبی در سطح حوضه به‌ویژه در بخش کشاورزی از طریق اتخاذ راهکارهای مناسب و انجام سرمایه‌گذاری‌های لازم و توسعه فناوری از جمله رویکردهای اصلی احیای دریاچه ارومیه می‌باشد.

تداوم وضعیت کنونی دریاچه تبعات شدید در سطح منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای به همراه خواهد داشت و احیای دریاچه ارومیه نیازمند اهتمام جدی همه نهادهای مسئول می‌باشد. در گزارش حاضر تلاش گردیده است ضمن تبیین وضعیت کنونی دریاچه، اقدامات صورت گرفته در قالب ستاد احیای دریاچه ارومیه و کارگروه ملی نجات دریاچه ارومیه ارائه گردد.

ستاد احیای دریاچه ارومیه مأموریت اصلی خود را “احیای دریاچه ارومیه” تعریف نموده و بر اساس مجموعه بررسی‌های کارشناسی و تخصصی صورت‌گرفته چشم‌انداز خود را در سال ۱۴۰۲، “بازگشت دریاچه به تراز اکولوژیک” قرار داده است. ستاد در راستای عمل به مأموریت خود و تدوین برنامه عملیاتی جهت تحقق چشم‌انداز احیای دریاچه ارومیه، تاکنون در خصوص ضرورت انجام ۲۶ راهکار شامل ۱۸ راهکار اجرایی و ۸ راهکار مطالعاتی به شرح ذیل به جمع‌بندی‌های لازم رسیده است.

نتایج بررسی‌های کارشناسی صورت گرفته نشانگر کاهش قابل ملاحظه منابع آب تجدیدپذیر حوضه (حدود ۲۰ درصد) و برداشت ۷۰ درصدی از این منابع توسط بخش‌های مختلف در سطح حوضه می‌باشد. بر اساس جدیدترین تحلیل‌های به‌عمل آمده از وضعیت منابع و مصارف آب در سطح حوضه، در حال حاضر کل حجم منابع آب تجدیدپذیر حوضه بالغ بر ۷ میلیارد مترمکعب و مجموع مصارف بالغ بر ۴/۸۳ میلیارد مترمکعب می‌باشد، که ۴/۳ میلیارد مترمکعب از آن در بخش کشاورزی مصرف می‌گردد. به عبارت بهتر بخش کشاورزی حوضه بیش از ۶۰ درصد از کل منابع آب تجدیدپذیر حوضه و حدود ۹۰ درصد از مصارف حوضه را به خود تخصیص داده است. این میزان برداشت از منابع آب حوضه در حالی صورت می‌گیرد که بر طبق شاخص‌های کمیسیون توسعه پایدار سازمان ملل، میزان برداشت ایمن و قابل قبول از منابع تجدیدپذیر می‌بایست بین ۲۰ تا ۴۰ درصد باشد و برداشت بیش از ۴۰ درصدی از این منابع ریسک بسیاری را برای مدیریت بخش آب به‌همراه خواهد داشت. لذا آمار به‌خوبی بیانگر این است که در سطح حوضه آبریز دریاچه ارومیه میزان برداشت از منابع آب تجدیدپذیر حداقل ۳۰ درصد بیشتر از حد قابل قبول می‌باشد و این روند در طی سالیان گذشته پایداری در سطح این حوضه را به شدت تحت تاثیر قرار داده است. وضعیت کنونی دریاچه ارومیه به‌خوبی نشانگر این ناپایداری بوده و ادامه روند موجود نه تنها حیات باقی‌مانده دریاچه ارومیه را از بین خواهد برد، بلکه اکوسیستم حوضه آبریز دریاچه ارومیه را نیز به شدت تحت تاثیر قرار خواهد داد.

این مسئله با توجه به اندرکنش اقلیم منطقه و دریاچه نیز بسیار حائز اهمیت بوده و شواهد موجود نشانگر تغییرات در وضعیت پارامترهای اقلیمی حوضه به‌ویژه درجه حرارت و بارش می‌باشد.

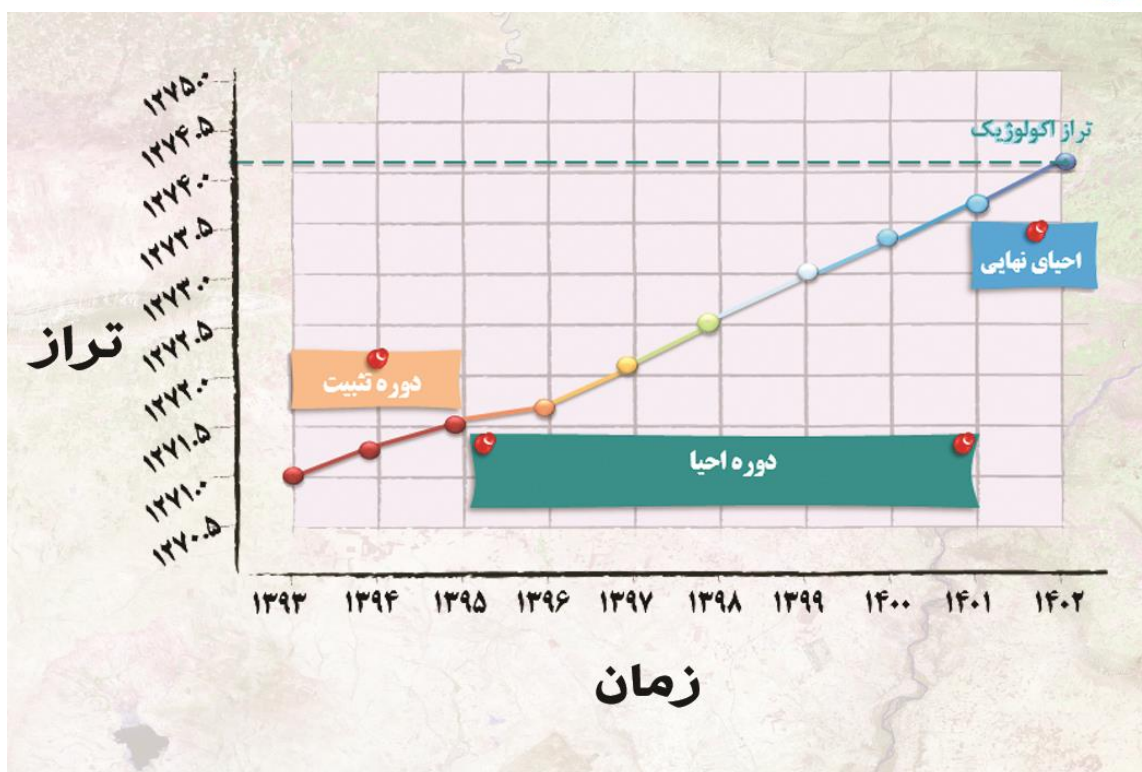
با کاهش ۴۰ درصدی مصرف آب در بخش کشاورزی حوضه، حجم منابع آب قابل تخصیص به بخش کشاورزی به میزان ۱۷۰۰ میلیون مترمکعب کاهش یافته و در مجموع حجم مصارف در این بخش از منابع آب تجدیدپذیر حوضه می‌بایست به ۲۵۹۰ میلیون مترمکعب برسد. با این میزان کاهش مصرف آب در بخش کشاورزی حوضه و با فرض ثابت ماندن حجم مصارف در بخش شرب و صنعت حوضه (معادل ۵۳۴ میلیون مترمکعب)، کل مصرف در سطح حوضه معادل ۳۱۲۴ میلیون مترمکعب خواهد گردید. در صورت تحقق این هدف، درصد مصرف منابع آب تجدیدپذیر حوضه از ۷۰ درصد کنونی به ۴۵ درصد کاهش خواهد یافت. در جدول (۱)، به‌صورت خلاصه شرایط کنونی مصرف آب در سطح حوضه و شرایط اعمال کاهش ۴۰ درصدی مصرف در بخش کشاورزی ارائه شده است.

جدول ۱- حجم آب قابل تخصیص به بخش‌های مختلف در حوضه آبریز دریاچه ارومیه (میلیون مترمکعب)

وضعیت	شرب، بهداشت و صنعت	کشاورزی	کل مصرف حوضه
شرایط کنونی	۵۳۴	۴۲۹۱	۴۸۲۵
کاهش ۴۰ درصدی مصرف در بخش کشاورزی	۵۳۴	۲۵۹۰	۳۱۲۴

در مجموع پس از انجام مطالعات لازم و تصویب نقشه راه احیای دریاچه ارومیه، بر طبق برنامه زمانی مصوب، طرح احیای دریاچه ارومیه شامل سه فاز اصلی در یک بازه زمانی ده ساله می‌باشد (شکل ۲). این سه فاز عبارتند از:

۱. فاز تثبیت (۱۳۹۵-۱۳۹۳): هدف اصلی از این فاز تثبیت تراز دریاچه ارومیه و همچنین اجرای پروژه‌های کاهش اثرات محتمل ناشی از تداوم خشکی دریاچه ارومیه می‌باشد.
 ۲. دوره احیای دریاچه ارومیه (۱۴۰۱-۱۳۹۶): هدف اصلی این فاز اجرایی نمودن مجموع راهکارهای تامین آب مورد نیاز دریاچه و افزایش تدریجی تراز آن می‌باشد.
 ۳. دوره احیای نهایی (۱۴۰۲): هدف مورد انتظار از این فاز تثبیت شرایط احیاء شده دریاچه و ایجاد الزامات لازم برای احیای نهایی و حفظ پایدار شرایط دریاچه می‌باشد.
- در شکل (۳) برنامه زمانی اولیه احیای دریاچه ارومیه ارائه شده است. با توجه به بررسی‌های تکمیلی صورت گرفته و روند اجرایی پروژه‌ها، برنامه زمانی در حال اجرای طرح احیای دریاچه ارومیه بر مبنای نقشه راه و راهکارهای مصوب در شکل (۴) ارائه شده است.

شکل ۲- روند زمانی احیای دریاچه ارومیه

لازم به ذکر است که تفاوت اصلی بین برنامه زمانی اولیه و برنامه زمانی کنونی احیای دریاچه ارومیه عبارتند از:

۱. جایگزینی طرح انتقال آب از سیلوه با طرح انتقال آب از ارس: با توجه به پیشرفت قابل ملاحظه طرح انتقال آب از سیلوه به دریاچه ارومیه و همچنین هزینه‌های سرمایه‌گذاری قابل ملاحظه مورد نیاز جهت اجرای طرح انتقال آب از ارس و عدم پیشرفت روند مطالعه و اجرای این طرح، طرح انتقال آب از سیلوه در برنامه زمانی جایگزین طرح ارس گردید. در حال حاضر این طرح با ظرفیت انتقال سالانه ۱۹۰ میلیون مترمکعب جزء یکی از طرح‌های مهم در حال پیگیری بوده و انتظار می‌رود که از سال ۱۳۹۵ عملیاتی گردد. در مجموع طرح سیلوه نسبت به طرح انتقال آب از ارس هم حجم آب بالاتری را منتقل می‌نماید و علاوه بر آن در بازه زمانی کوتاه‌تری به نتیجه می‌رسد و اثربخشی به مراتب بهتری خواهد داشت.
۲. کاهش حجم آب رهاسازی از سدهای حوضه: بر طبق برآوردهای صورت گرفته در برنامه زمانی اولیه و همچنین وضعیت دریاچه با اعمال محدودیت موقت کشت پیش‌بینی شده بود که در سه سال اول برنامه احیاء سالانه بین ۵۰۰ تا ۶۵۰ میلیون مترمکعب از سدهای حوضه برای دریاچه رهاسازی شود. با توجه به تجربه به‌دست آمده در سال اول اجرای برنامه (سال آبی ۹۴-۹۳) و همچنین بهبود وضعیت بارش در این سال، این رویکرد از برنامه زمانی فعلاً حذف، و برنامه مطالعه و اجرای طرح‌های بهینه‌سازی مصرف آب در بخش کشاورزی با هدف کاهش ۴۰ درصدی مصرف آب در این بخش در طی ۵ سال و همچنین رهاسازی آب صرفه‌جویی‌شده از سدها مورد تاکید بیشتر قرار گرفت.

احیای نهایی	دوره احیا							دوره تثبیت		سال	
	۱۴۰۲	۱۴۰۱	۱۴۰۰	۱۳۹۹	۱۳۹۸	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۵	۱۳۹۴	۱۳۹۳	
بخش آب (میلیون مترمکعب)	۱۸۰۰	۱۷۰۰	۱۶۵۰	۱۶۰۰	۱۵۵۰	۱۵۰۰	۱۵۰۰	۱۵۰۰	۱۵۰۰	۱۵۰۰	ورودی طبیعی رودخانه‌ها
	۶۰۰	۶۰۰	۶۰۰	۶۰۰	۶۰۰			-			زآب
	۱۴۰	۱۴۰	۱۴۰	۱۴۰	۱۴۰	۱۴۰		-			ارس
	۲۰۰	۲۰۰	۲۰۰	۲۵۰	۲۰۰	۱۰۰		-			پساب
	۲۵۰	۲۵۰	۲۵۰	۲۵۰	۲۵۰	۲۵۰	۲۵۰	۲۵۰	۲۰۰	۱۵۰	انتقال آب به پیکره
	۱۳۴۰	۱۳۴۰	۱۳۴۰	۱۳۴۰	۱۳۴۰	۱۰۷۰	۸۰۰	۴۵۰	۲۲۷	-	صرفه‌جویی ۴۰٪ بخش کشاورزی
				-				۶۴۰	۵۸۰	۵۱۰	رهاسازی آب از سدها
کل											۲۱۶۰
تغییر											۱۴۶۶
حجم نهایی احیا شده (میلیون مترمکعب)											۳۲۷۸
سطح نهایی احیا شده (کیلومتر مربع)											۲۴۸۲

شکل ۳- برنامه زمانی اولیه احیای دریاچه ارومیه

احیای نهایی	دوره احیا							دوره تثبیت		سال	
	۱۴۰۲	۱۴۰۱	۱۴۰۰	۱۳۹۹	۱۳۹۸	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۵	۱۳۹۴	۱۳۹۳	
عرضه آب (میلیون مترمکعب)	۱۸۰۰	۱۷۰۰	۱۶۵۰	۱۶۰۰	۱۵۵۰	۱۵۰۰	۱۵۰۰	۱۵۰۰	۱۵۰۰	۱۵۰۰	ورودی طبیعی رودخانه‌ها
	۶۰۰	۶۰۰	۶۰۰	۶۰۰	۶۰۰			-			زآب
	۹۰	۹۰	۹۰	۱۹۰	۱۹۰	۱۹۰	۱۹۰	۱۹۰	-		سیلوه
	۲۰۰	۲۰۰	۲۰۰	۲۵۰	۲۰۰	۱۰۰		-			پساب
	۲۵۰	۲۵۰	۲۵۰	۲۵۰	۲۵۰	۲۵۰	۲۵۰	۲۵۰	۲۰۰	۱۵۰	انتقال آب به پیکره
	۱۳۴۰	۱۳۴۰	۱۳۴۰	۱۳۴۰	۱۳۴۰	۱۰۷۰	۸۰۰	۴۵۰	۲۲۷		صرفه‌جویی ۳۰٪ بخش کشاورزی
				-				۲۵۰	۲۰۰	۱۵۰	رهاسازی آب سدها
کل ورودی به دریاچه											۱۸۰۰
تغییر											۱۰۳۵
حجم نهایی											۲۳۵۳
سطح نهایی											۲۰۷۲
تراز در پایان سال											۱۲۷۰۶

شکل ۴- برنامه زمانی در حال اجرای احیای دریاچه ارومیه

۳- راهکارهای مصوب احیای دریاچه ارومیه

همانطور که اشاره گردید، کارگروه ملی نجات دریاچه ارومیه، نتایج ارائه شده توسط ستاد احیای دریاچه ارومیه را در قالب شش بسته کلی زیر به عنوان نقشه راه احیای دریاچه ارومیه مصوب و پس از تصویب در جلسه هیأت محترم وزیران به کلیه دستگاه‌های اجرایی ابلاغ نمود (شکل ۵).

شکل ۵- بسته‌های مطالعاتی و اجرایی طرح احیای دریاچه ارومیه

۱- کنترل و کاهش مصرف آب در بخش کشاورزی

- کاهش ۴۰ درصدی از حقایق آب‌های سطحی و زیرزمینی از طریق خرید توسط وزارت نیرو، در مدت دو سال
- تهیه و اجرای برنامه‌های افزایش بهره‌وری از ۶۰ درصد آب باقی‌مانده در بخش کشاورزی توسط وزارت جهاد کشاورزی و
- تامین سرمایه و تکنولوژی‌های مورد نیاز افزایش بهره‌وری آب باقی‌مانده توسط دولت.

۲- کنترل و کاهش برداشت از منابع آب سطحی و زیرزمینی حوضه

- ممنوعیت هرگونه افزایش برداشت از منابع آب حوضه و جلوگیری از توسعه جدید به ویژه در بخش کشاورزی
- جلوگیری از برداشت غیر مجاز از آب‌های سطحی
- توقف کلیه طرح‌های سد سازی در دست مطالعه و اجرایی (به استثنای سدهای شهید مدنی و چراغ‌ویس) و طرح‌های شبکه‌های آبیاری و آبرسانی پایین‌دست در حوضه آبریز دریاچه ارومیه، ذخیره و رهاسازی آب در سد شهید مدنی منحصراً برای دریاچه ارومیه
- ساماندهی چاه‌های حوضه آبریز دریاچه ارومیه و نصب کنترلهای هوشمند و حجمی جهت کنترل برداشت در راستای افزایش میزان جریان ورودی از رودخانه‌ها به دریاچه

- انجام هماهنگی لازم با قوه قضاییه در راستای تسهیل و تسریع در اجرای قانون تعیین تکلیف چاه‌های فاقد پروانه به‌ویژه چاه‌های اثرگذار بر آب‌های سطحی.
- لازم به ذکر است که با توجه به اهمیت موضوع کاهش برداشت از منابع آبی حوضه، این موضوع مجدداً در مصوبه ۱۳۹۴/۰۴/۲۴ هیئت محترم وزیران در خصوص اعتبارات سال ۱۳۹۴ طرح احیای دریاچه ارومیه مورد تأکید قرار گرفت و به شرح زیر مصوب گردید:
- هرگونه توسعه اراضی کشاورزی اعم از تبدیل اراضی ملی منابع طبیعی به کشاورزی، دیم به آبی، زراعی به باغی در سطح حوضه آبریز دریاچه ارومیه و هرگونه عملیات منجر به افزایش برداشت از منابع آب حوضه اعم از ایجاد و به‌سازی ایستگاه‌های پمپاژ آب، احداث آب‌بندان و سدهای معیشتی در سطح حوضه آبریز دریاچه ارومیه ممنوع بوده و وزارت‌خانه‌های نیرو و جهادکشاورزی موظفند ضمن ممنوعیت صدور مجوز در این خصوص، با متخلفین برخورد نموده و گزارش عملکرد ماهانه را به دبیرخانه کارگروه ارائه نماید.

۳- اقدامات حفاظتی و کاهش اثرات

- شناسایی کانون‌های تولید ریزگرد و تثبیت آن‌ها
- مطالعه و اجرای برنامه حفاظت اکولوژیک پارک ملی ارومیه با رعایت ملاحظات زیست محیطی
- شناسایی محدوده‌های اثرگذار بر آبدهی رودخانه‌های اصلی منتهی به دریاچه ارومیه و تقویت آن‌ها از طریق عملیات آبخیزداری و آبخوانداری به منظور افزایش حجم آب ورودی به دریاچه
- ایجاد مرکز آینده پژوهی دریاچه ارومیه توسط سازمان حفاظت محیط زیست
- آسیب‌شناسی اثرات سلامتی، بهداشتی، اجتماعی و زیست محیطی ناشی از خشک شدن بخشی از دریاچه ارومیه، تهیه و اجرای برنامه پیشگیری و کاهش ریسک اثرات محتمل
- تهیه برنامه افزایش اشتغال و معیشت جایگزین توسط دستگاه‌های ذی‌ربط
- شناسایی گونه‌های گیاهی شورپسند متناسب با شرایط منطقه و برنامه‌ریزی جهت کاشت آن‌ها در محدوده شورزارهای اطراف دریاچه ارومیه.

۴- اقدامات مطالعاتی و نرم‌افزاری

- تدوین و پیاده‌سازی برنامه جامع آموزش، اطلاع رسانی، آگاه سازی و جلب مشارکت عمومی و جوامع محلی در راستای تبیین پیامدهای وضعیت موجود و اهمیت احیای دریاچه ارومیه
- تهیه کاداستر اراضی حوضه آبریز دریاچه ارومیه
- طراحی و استقرار سامانه تصمیم‌یار مدیریت جامع (یکپارچه) حوضه آبریز دریاچه ارومیه
- مطالعه و بررسی اثرات جاده میان‌گذر شهید کلانتری بر اکوسیستم دریاچه ارومیه و ارائه راهکارهای اصلاحی

- ارزیابی و امکان‌سنجی بهره‌برداری صنعتی از املاح دریاچه ارومیه با رعایت ملاحظات زیست محیطی
- امکان‌سنجی استفاده از فناوری‌های نوین در راستای احیای دریاچه ارومیه.

۵- تسهیل و افزایش حجم آب ورودی به دریاچه از طریق اقدامات فیزیکی و سازه‌ای

- انتقال آب رودخانه‌ها به پیکره آبی دریاچه
- انتقال آب به جزایر و تالاب‌های حاشیه دریاچه ارومیه از سد حسنلو و بازگشایی مسیر آبراهه‌های ورودی به تالاب‌های جنوبی.

۶- تامین آب برای دریاچه از منابع جدید

- تامین اعتبار مورد نیاز و تسریع در انتقال آب طرح انتقال آب از رودخانه زاب به حوضه آبریز دریاچه ارومیه
- انتقال پساب تصفیه‌خانه‌های حوضه آبریز دریاچه ارومیه به دریاچه
- تسریع در اجرای طرح انتقال آب از رودخانه ارس در محدوده آذربایجان غربی منحصراً برای دریاچه ارومیه بر اساس مصوبه تخصیص وزارت نیرو
- مطالعه طرح انتقال آب از دریاچه خزر به دریاچه ارومیه.

همانطور که اشاره گردید، در حال حاضر طرح انتقال آب از سیلوه به‌جای طرح انتقال آب از ارس جایگزین گردیده و انتظار می‌رود که در سال ۱۳۹۵ آب از طریق این طرح به دریاچه منتقل گردد. همچنین بر طبق مصوبه کارگروه ملی نجات دریاچه ارومیه، مسئولیت اجرایی طرح‌های مصوب بر عهده دستگاه‌های اجرایی بوده و ستاد احیای دریاچه ارومیه مسئول نظارت و پایش اجرای طرح‌ها می‌باشد. لازم به ذکر است که به‌منظور عملیاتی نمودن راهکارهای مصوب، برنامه عملیاتی اجرای طرح احیای دریاچه ارومیه در قالب پروژه‌های مختلف تعیین و پس از انجام پیگیری‌های لازم جهت تامین اعتبارات مورد نیاز عملیات اجرایی آنها در انتهای سال ۱۳۹۳ شروع گردید. در ادامه این گزارش، روند پرداخت اعتبارات به طرح‌های مرتبط با احیای دریاچه ارومیه و میزان پیشرفت پروژه‌ها مورد بررسی قرار گرفته است.

۴- نگاهی بر وضعیت کلی اعتبارات طرح احیای دریاچه ارومیه در سال ۱۳۹۳

پس از جمع‌بندی راهکارهای پیشنهادی جهت احیای دریاچه ارومیه توسط دبیرخانه کارگروه ملی نجات دریاچه ارومیه (ستاد احیای دریاچه ارومیه)، راهکارهای مذکور در جلسه کارگروه ملی با ریاست جناب آقای رئیس‌جمهور در تاریخ ۱۳۹۳/۰۴/۸ مطرح و به‌تصویب رسید و همزمان دستور شروع عملیات اجرایی نجات دریاچه ارومیه توسط رئیس‌جمهور محترم صادر گردید. به‌منظور تامین اعتبارات مورد نیاز و پیرو پیگیری‌ها و هماهنگی‌های صورت گرفته توسط دبیرخانه کارگروه ملی نجات دریاچه ارومیه با مجموعه دستگاه‌های

اجرایی و همچنین سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، در نهایت طرح‌های مصوب کارگروه ملی نجات دریاچه ارومیه در جلسه مورخه ۱۳۹۳/۸/۱۱ هیأت محترم وزیران (موضوع تصویب‌نامه شماره ۹۴۸۸۲/ت/۵۱۱۲۳ هـ مورخ ۱۳۹۳/۰۸/۲۰) به تصویب رسید^۱.

بر طبق این مصوبه، مقرر گردید؛ اعتبار موردنیاز طرح‌های احیای دریاچه ارومیه (غیر از طرح‌هایی که در برنامه مهار و استفاده از آب‌های مرزی و مشترک قرار دارند) پس از کسر اعتبار مصوب سال ۱۳۹۳ آنها برای عملیات اجرایی در حوضه آبریز دریاچه ارومیه به میزان ۷/۷۲۵۵ میلیارد ریال، از محل اعتبارات ماده (۱۰) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت و ماده (۱۲) قانون تشکیل سازمان مدیریت بحران کشور (به نسبت مساوی) تأمین می‌گردد. مجموعه اعتبارات مصوب مرتبط با طرح‌های احیای دریاچه ارومیه در قانون بودجه سال ۱۳۹۳ نیز بالغ بر ۳/۱۸۵۱ میلیارد ریال بوده و از محل اعتبارات صندوق توسعه ملی برای طرح‌های انتقال آب از رودخانه‌های مرزی نیز مبلغ ۴۸۷۱ میلیارد ریال اعتبار مصوب گردید.

در مجموع در سال ۱۳۹۳، مجموع اعتبارات مصوب احیای دریاچه ارومیه بالغ بر ۱۳۹۷۸ میلیارد ریال بوده است. با توجه به تنگناهای اقتصادی کشور و همچنین زمان تصویب اعتبارات طرح‌ها، در مجموع از سرجمع اعتبارات مصوب، مبلغ ۷۲۲۰ میلیارد ریال (معادل ۵۱/۷ درصد) توسط سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور تخصیص داده شده و مبلغ ۴۵۵۳/۴ میلیارد ریال (۳۳ درصد از اعتبارات مصوب) به دستگاه‌های اجرایی پرداخت گردیده است. لازم به ذکر است که از مجموع مبالغ پرداختی، بیشترین درصد پرداخت از محل ماده ۱۰ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت و ماده ۱۲ قانون تشکیل سازمان مدیریت بحران کشور به میزان ۴۰ درصد و بعد از آن از محل صندوق توسعه ملی به میزان ۳۵ درصد بوده است. به عبارت دیگر در سال ۱۳۹۳، تنها ۲۵ درصد اعتبارات پرداخت شده از محل قانون بودجه سال ۱۳۹۳ بوده است. تخصیص و پرداخت این میزان اعتبار با توجه به وضعیت کلان اقتصادی کشور به خوبی نشان‌دهنده اهتمام و توجه ویژه دولت به موضوع احیای دریاچه ارومیه می‌باشد. لازم به ذکر است که محل هزینه‌کرد اعتبارات پرداختی از محل صندوق توسعه ملی، طرح‌های کنترل منابع آب مرزی و انتقال آب آن‌ها به دریاچه ارومیه شامل؛ ساختمان سد سیلوه و کانال انتقال آب جلدیان و طرح انتقال آب از زاب به دریاچه ارومیه بوده است. روند پرداخت از محل ماده ۱۰ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت و ماده ۱۲ قانون تشکیل سازمان مدیریت بحران کشور به دستگاه‌های اجرایی، در جدول (۲) ارائه شده است.

جدول ۲- روند پرداخت اعتبارات طرح احیای دریاچه ارومیه از محل ماده ۱۰ و ۱۲ در سال ۱۳۹۳

ردیف	زمان پرداخت	مبلغ پرداخت (میلیارد ریال)
۱	۱۳۹۳/۱۰/۲۳	۴۷۵/۴۸
۲	۱۳۹۳/۱۲/۱۹	۲۵۱/۴۲
۳	۱۳۹۳/۱۲/۲۹	۶۱۴
۴	۱۳۹۴/۱/۳۱	۵۰۰
	مجموع	۱۸۴۰/۹

^۱. متن مصوبه مذکور (منتشر شده در روزنامه رسمی کشور) در پیوست گزارش ارائه شده است.

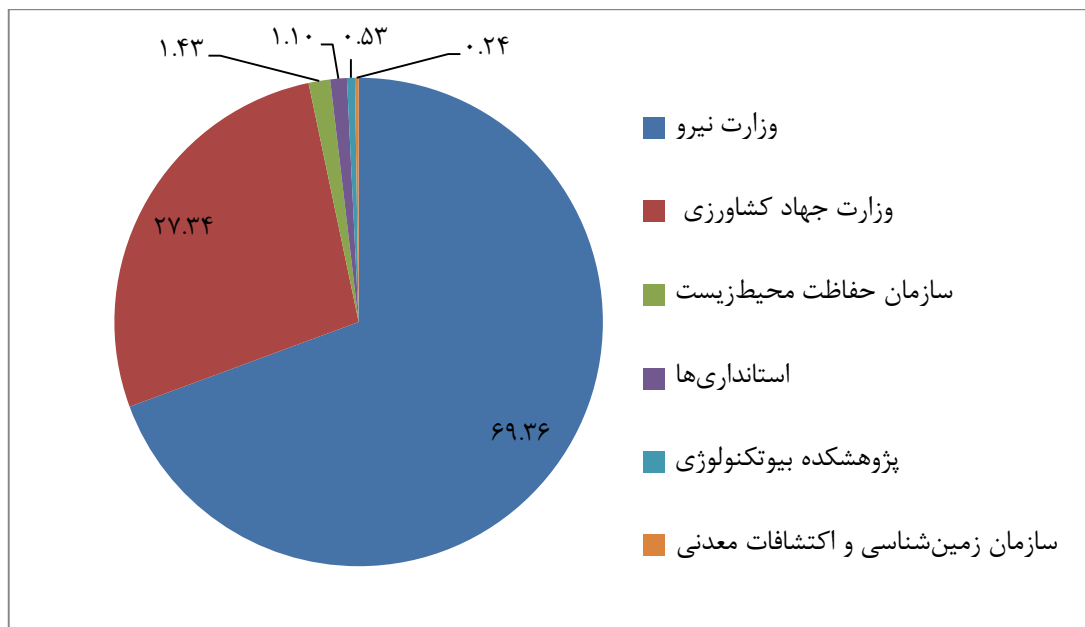
همان‌گونه که ارقام ارائه شده در جدول (۲)، به‌خوبی نشان می‌دهد بخش قابل توجهی (۷۵ درصد) از اعتبارات مصوب از محل ماده ۱۰ و ۱۲، در انتهای سال ۱۳۹۳ و فروردین ماه ۱۳۹۴، پرداخت گردیده است.

۵- نگاهی بر وضعیت پرداخت اعتبارات

در جدول (۳) و شکل (۶)، نحوه توزیع اعتبارات بین دستگاه‌های مختلف جهت اجرای طرح‌ها و پروژه‌های مرتبط با احیای دریاچه ارومیه در سال ۱۳۹۳، ارائه شده است.

جدول ۳- وضعیت پرداخت اعتبارات مرتبط با احیای دریاچه ارومیه به نهادهای مختلف در سال ۱۳۹۳

عنوان نهاد	اعتبار پرداختی (میلیارد ریال)	درصد
وزارت نیرو	۳۱۵۸.۴۱	۶۹.۳۶
وزارت جهاد کشاورزی	۱۲۴۴.۹۶	۲۷.۳۴
سازمان حفاظت محیط‌زیست	۶۵	۱.۴۳
استانداری‌ها	۵۰	۱.۱۰
پژوهشکده بیوتکنولوژی	۲۴	۰.۵۳
سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی	۱۱	۰.۲۴
جمع	۴۵۵۳.۴	۱۰۰.۰۰

شکل ۶- درصد توزیع اعتبارات طرح احیای دریاچه ارومیه بین دستگاه‌های اجرایی در سال ۱۳۹۳

بر طبق ارقام ارائه شده در جدول (۳)، از مجموع اعتبارات پرداخت‌شده به دستگاه‌های اجرایی مرتبط، ستاد وزارت نیرو و شرکت‌های زیرمجموعه آن (شرکت توسعه منابع آب و نیروی ایران، شرکت‌های آب منطقه‌ای و شرکت‌های آب و فاضلاب استان‌های آذربایجان شرقی، آذربایجان غربی و کردستان)، در حدود ۶۹ درصد از اعتبارات را که نزدیک به ۳۱۶ میلیارد تومان می‌باشد، به خود اختصاص داده‌اند. پس از وزارت نیرو، وزارت جهاد کشاورزی (ستاد وزارتخانه، سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری و سازمان‌های جهاد کشاورزی استان‌های آذربایجان شرقی، آذربایجان غربی و کردستان) نیز حدود ۲۷ درصد از اعتبارات (۱۲۵ میلیارد تومان) را دریافت نموده‌اند. در مجموع بیش از ۹۶ درصد اعتبارات پرداختی مرتبط با احیای دریاچه ارومیه به دو وزارتخانه نیرو و جهاد کشاورزی اختصاص داشته است. در خصوص سازمان حفاظت محیط‌زیست نیز از مجموع ۳۶۳ میلیارد ریال اعتبار مصوب از محل ماده ۱۰ و ۱۲، تنها ۶۵ میلیارد ریال پرداخت شده است. در جدول (۴)، نحوه توزیع اعتبارات پرداختی در سال مالی ۱۳۹۳ برای طرح‌های مختلف احیای دریاچه ارومیه ارائه شده است.

جدول ۴- نحوه توزیع اعتبارات پرداختی برای طرح‌های مختلف احیای دریاچه ارومیه (۱۳۹۳)

عنوان طرح	اعتبار پرداختی (میلیارد ریال)	درصد
طرح‌های انتقال آب از خارج حوضه (سیلوه و زاب)	۱۵۹۷	۳۵.۰۷
کاهش مصرف آب (اجرای سیستم‌های آبیاری نوین و شبکه‌های فرعی آبیاری و زهکشی)	۹۷۷	۲۱.۴۶
ساختمان سد چراغ‌ویس و آبرسانی به شهر سقز	۴۳۴.۲۵	۹.۵۴
ساماندهی و لایروبی رودخانه‌ها (کاهش تلفات انتقال آب به پیکره اصلی)	۳۵۱.۴۷	۷.۷۲
طرح‌های جمع‌آوری و انتقال پساب	۲۹۴	۶.۴۶
کنترل برداشت از منابع آب سطحی و زیرزمینی (گشت و بازرسی، نصب کنتور)	۲۳۶.۸۹	۵.۲۰
شناسایی کانون‌های تولید ریزگرد و تثبیت آن‌ها و کشت گیاهان شورورز	۲۰۴	۴.۴۸
طرح‌های مطالعاتی، نظارت و پایش اجرای طرح‌ها	۲۱۶.۸	۴.۷۶
عملیات کاداستر	۹۸	۲.۱۵
مرمت و بازسازی تاسیسات آبی در دست بهره‌برداری	۷۴	۱.۶۳
اطلاع‌رسانی و آگاهی‌بخشی در سطح حوضه	۵۰	۱.۱۰
کشت گلخانه‌ای	۲۰	۰.۴۴
جمع	۴۵۵۳.۴۱	۱۰۰

ارقام ارائه شده در این جدول به‌خوبی نشان‌دهنده این موضوع است که با توجه به اهمیت تامین آب برای دریاچه از محل منابع جدید (انتقال خارج از حوضه و انتقال پساب) و همچنین کاهش مصرف آب و کاهش تلفات آب انتقالی به پیکره اصلی، بخش قابل ملاحظه‌ای از اعتبارات پرداختی به پروژه‌های این حوزه‌ها اختصاص داده شده است.

در خصوص علت تامین اعتبار پروژه سد چراغ‌ویس و طرح انتقال آب آن به شهر سقز نیز لازم به‌ذکر است که دلیل اصلی این اقدام به این شرح است که؛ در شرایط فعلی تامین آب شرب سقز از طریق برداشت آب از مخزن سد بوکان صورت می‌گیرد و این امر محدودیت قابل ملاحظه‌ای را در خصوص حفظ تراز آب در سد بوکان به‌وجود می‌آورد. در صورت بهره‌برداری از سد چراغ‌ویس و سامانه انتقال آب آن به شهر سقز علاوه بر بهبود کیفیت آب شرب مصرفی شهر سقز این محدودیت نیز از سد بوکان برداشته شده و امکان رهاسازی حجم آب بیشتری از این سد برای دریاچه ارومیه به‌وجود خواهد آمد. بر طبق پیش‌بینی‌های صورت گرفته و میزان پیشرفت به‌عمل آمده، انتظار می‌رود که آگیری این سد در پاییز سال ۱۳۹۴ صورت گیرد. در بخش بعدی گزارش، اهم اقدامات اجرایی انجام شده توسط دستگاه‌ها و نهادهای مسئول در سال ۱۳۹۳ در راستای احیای دریاچه ارومیه و میزان پیشرفت پروژه‌ها ارائه شده است.

لازم به ذکر است که علاوه بر اقدامات اجرایی دستگاه‌های مرتبط، برنامه‌های فرهنگی و اجتماعی مختلفی نیز توسط دفاتر استانی ستاد و همچنین استانداری‌ها اعم از برنامه‌های تلویزیونی و رادیویی، برگزاری همایش‌های مردمی و تخصصی، برگزاری جلسات هم‌اندیشی و اطلاع‌رسانی با ذینفعان مختلف طرح در سطح شهرستان‌های حوضه با هدف افزایش آگاهی‌ها و جلب مشارکت ذینفعان به‌ویژه جوامع محلی برنامه‌ریزی و برگزار گردیده است.

۶- اهم اقدامات اجرایی طرح احیای دریاچه ارومیه تا پایان شهریورماه ۱۳۹۴

با توجه به تصویب اعتبارات مرتبط با طرح احیای دریاچه ارومیه توسط هیات محترم وزیران در بیستم آبان‌ماه سال ۱۳۹۳، پیگیری‌ها و هماهنگی‌های قابل توجهی توسط دبیرخانه کارگروه ملی نجات دریاچه ارومیه جهت تخصیص و پرداخت اعتبارات به دستگاه‌ها و نهادهای مسئول به‌عمل آمد. عملکرد پرداخت اعتبارات در بخش قبلی ارائه گردید و در این بخش اهم اقدامات اجرایی صورت گرفته در قالب اعتبارات پرداختی سال ۱۳۹۳ توسط دستگاه‌های مسئول مورد بررسی قرار گرفته است. لازم به ذکر است که با توجه به اهمیت موضوع احیای دریاچه ارومیه، ستاد احیای دریاچه ارومیه به‌عنوان دبیرخانه کارگروه ملی نجات دریاچه ارومیه تلاش قابل ملاحظه‌ای را برای ایجاد هماهنگی و همکاری مسئولانه بیش از ۱۷ دستگاه و سازمان در سطح ملی و منطقه‌ای به‌عمل آورده و تلاش نمود که اهداف مورد انتظار که بیشتر متمرکز بر تثبیت شرایط دریاچه ارومیه بوده به عمل آورد و تا میزان قابل قبولی توانست در این خصوص موفق باشد. البته مسائل و مشکلات مهمی نیز در راستای اجرای طرح احیای دریاچه ارومیه در سال اول آن پیش‌روی دستگاه‌های اجرایی بود که عمده آن‌ها به شرح زیر می‌باشد:

- ✓ عدم ابلاغ به‌موقع برخی از طرح‌های مصوب با توجه به زمان کاری محدود موجود جهت اجرای آن‌ها
- ✓ نگرانی از عدم تخصیص کافی اعتبارات به دستگاه‌های اجرایی با توجه به زمان ابلاغ اعتبارات
- ✓ مشکلات موجود در برخی موافقت‌نامه‌های دستگاه‌های اجرایی
- ✓ نیاز به تهیه موافقت‌نامه جدید و مبادله آن در برخی پروژه‌ها
- ✓ رویکرد ذی‌حسابی دستگاه‌های اجرایی نسبت به ابلاغ موافقت‌نامه
- ✓ مشکلات تامین اعتبار از محل صندوق توسعه ملی برای پروژه‌های انتقال آب مرزی

در ادامه اهم اقدامات اجرایی در قالب ۶ دسته فعالیت به‌شرح زیر تا پایان شهریورماه ۱۳۹۴، مورد بررسی قرار گرفته است:

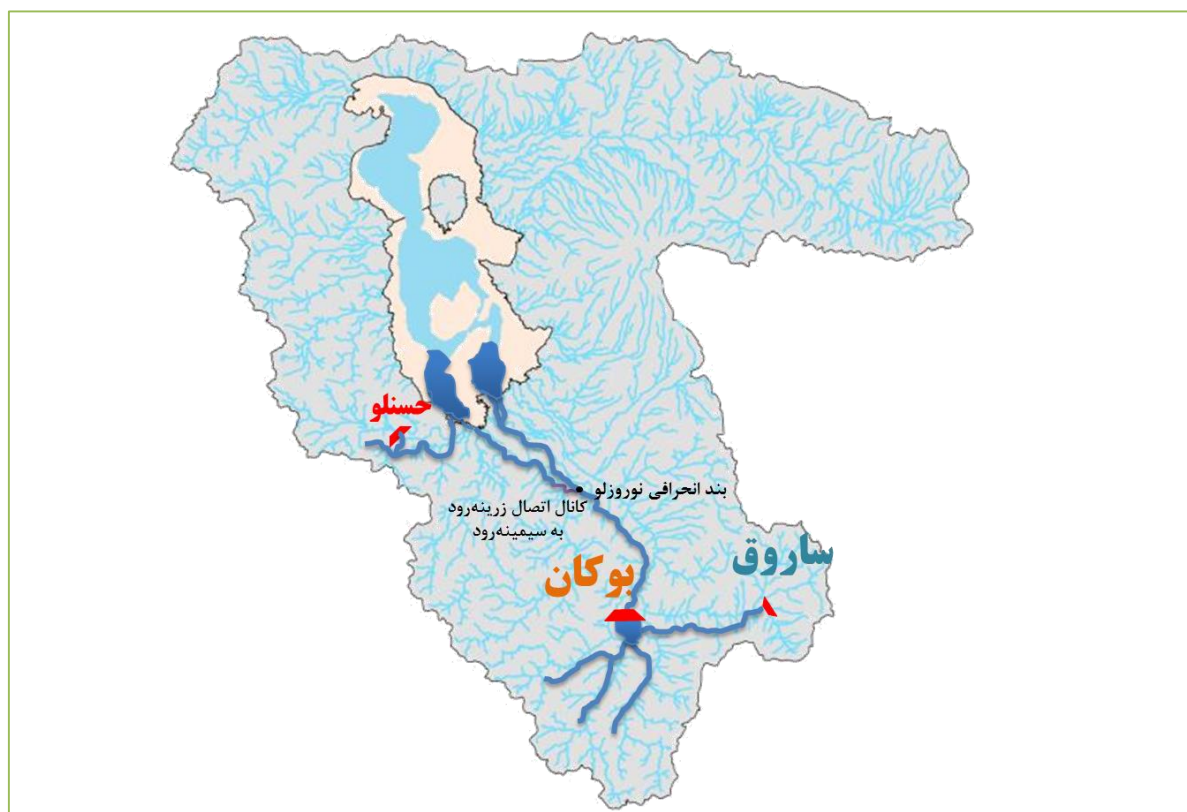
۱. تسهیل و افزایش حجم آب ورودی به دریاچه
۲. کنترل و کاهش برداشت از منابع آب سطحی و زیرزمینی حوضه
۳. اقدامات حفاظتی و کاهش اثرات
۴. انتقال آب از خارج حوضه
۵. کنترل و کاهش مصرف آب در بخش کشاورزی

۶-۱- تسهیل و افزایش حجم آب ورودی به دریاچه ارومیه

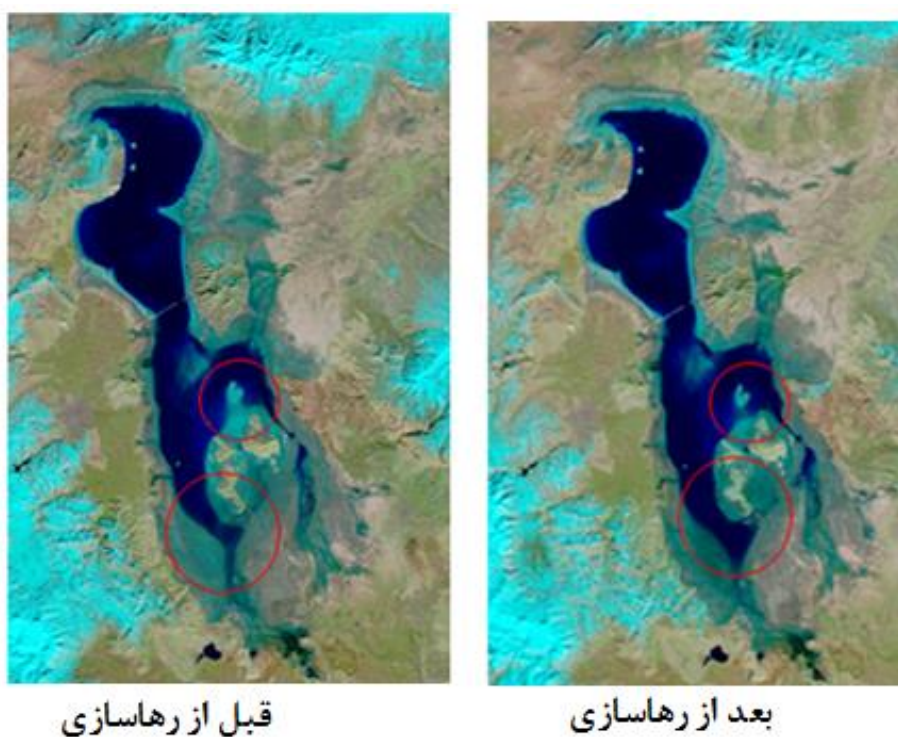
هدف اصلی و مورد انتظار از اجرای این گروه از اقدامات و پروژه‌های طرح احیای دریاچه ارومیه، کاهش حجم تلفات آب در مسیر آبراهه‌های منتهی به دریاچه ارومیه و همچنین افزایش حجم آب ورودی به دریاچه از طریق رهاسازی آب از سدهای در حال بهره‌برداری حوضه می‌باشد. اهم اقدامات و پروژه‌های اجرایی ذیل این گروه به شرح ذیل می‌باشد.

۱. رهاسازی ۱۳۶ میلیون مترمکعب آب از سدهای بوکان، ساروق و حسنلو در بهمن و اسفند سال ۱۳۹۳

بند ج ماده ۱۲ مصوبه شماره ۹۴۸۸۲/ت/۵۱۱۲۳ هـ مورخه ۱۳۹۳/۰۸/۲۰ هیئت محترم وزیران (" اجرای برنامه رهاسازی حقابه زیست‌محیطی دریاچه ارومیه از سدهای حوضه آبریز در بهمن و اسفندماه سال جاری و فروردین ماه سال ۱۳۹۴") وزارت نیرو را موظف به برنامه‌ریزی و اجرای رهاسازی آب از سدهای حوضه آبریز دریاچه ارومیه کرده بود. بر طبق برنامه اولیه مقرر شده بود که در طی بهمن و اسفندماه ۱۳۹۳، به میزان ۱۷۶ میلیون مترمکعب از سدهای حسنلو، ساروق و بوکان برای دریاچه ارومیه رهاسازی صورت گیرد. در عمل با رهاسازی ۴۰ میلیون مترمکعب از سد حسنلو، ۹۰ میلیون مترمکعب از سدهای ساروق و بوکان و با احتساب ۶ میلیون مترمکعب آب میان‌حوضه زیرنه‌رود، برنامه رهاسازی عملکرد ۱۳۶ میلیون مترمکعبی (حدود ۷۷ درصد) را داشت. در تصویر ارائه شده در شکل (۷)، موقعیت قرارگیری سدهایی که از آن‌ها در زمستان ۱۳۹۳ رهاسازی صورت گرفت، نشان داده شده است. در شکل (۸)، نیز با استفاده از تصاویر ماهواره‌ای اثربخشی عملیات رهاسازی مورد ارزیابی قرار گرفته است.

شکل ۷- موقعیت قرارگیری سدهای مشارکت‌کننده در برنامه رهاسازی آب در زمستان ۱۳۹۳

شکل ۸- ارزیابی اثربخشی عملیات رهاسازی از سدهای جنوبی حوضه در زمستان ۱۳۹۳

۲. ساماندهی و لایروبی رودخانه‌های حوضه آبریز دریاچه ارومیه در راستای کاهش تلفات انتقال آب در مسیر آبراهه‌های منتهی به دریاچه ارومیه و انتقال آب به پیکره آبی آن
اهم اقدامات صورت گرفته در این زمینه در سه استان آذربایجان غربی، آذربایجان شرقی و کردستان به شرح زیر بوده است:

- پیشرفت فیزیکی ۹۰٪ در عملیات اجرایی اتصال رودخانه زرینه‌رود به سیمینه‌رود
 - اجرای کامل ۲۵ کیلومتر عملیات لایروبی رودخانه‌های سیمینه‌رود، گدارچای و مهاباد در استان آذربایجان غربی و ۵۰ کیلومتر عملیات اجرایی در دست اجرا
 - اجرای کامل ۶۵ کیلومتر عملیات لایروبی رودخانه آجی‌چای در استان آذربایجان شرقی و ۱۵ کیلومتر عملیات اجرایی در دست اجرا
 - ۵ کیلومتر عملیات ساماندهی در دست اجرای رودخانه سقز در استان کردستان
- در شکل (۹)، پلان طرح لایروبی و اتصال رودخانه‌های مهاباد، گدار و زرینه‌رود به سیمینه‌رود و ادامه مسیر تا پیکره آبی دریاچه به‌منظور کاهش تلفات آب انتقالی از رودخانه‌های محدوده جنوبی دریاچه به پیکره آبی آن، نشان داده شده است. در شکل (۱۰) پلان ساماندهی و لایروبی رودخانه آجی‌چای و در شکل (۱۱) نیز تصاویری از عملیات اجرایی پروژه‌های لایروبی و ساماندهی رودخانه‌های حوضه نشان داده شده است.

شکل ۹- پلان طرح لایروبی و اتصال رودخانه‌های مهاباد، گدار و زرینه‌رود به سیمینه‌رود

شکل ۱۰- پلان طرح ساماندهی و لایروبی رودخانه آبی چای در شرق دریاچه ارومیه

شکل ۱۱- تصاویری از عملیات ساماندهی و لایروبی رودخانه‌های اصلی حوضه آبریز دریاچه ارومیه

- علاوه بر عملیات رهاسازی آب از سدهای حوزه و عملیات ساماندهی و لایروبی رودخانه‌ها، سایر اقدامات صورت گرفته در حوزه تسهیل و افزایش حجم آب ورودی به دریاچه ارومیه نیز به شرح زیر بوده است:
۳. پیشرفت فیزیکی ۸۵٪ در بدنه سد چراغ‌ویس در شهرستان سقز در استان کردستان و آغاز عملیات آگیری در آبان ۱۳۹۴ و پیشرفت فیزیکی ۷۰٪ در سامانه انتقال و تامین آب شرب سقز از سد چراغ‌ویس با هدف تخلیه بیشتر دریاچه سد بوکان
 ۴. توقف ادامه اجرای چهار سد بزرگ **سیمینه، لیلان، باراندوز و نازلو** توسط وزارت نیرو و اختصاص کامل آب سد شهید مدنی برای دریاچه ارومیه
 ۵. پیشرفت ۷۰٪ بازسازی بدنه سد بوکان و بند انحرافی نوروژلو با هدف ایجاد زیرساخت‌های مناسب فلاشینگ آب به سمت دریاچه در طول سال‌های احیای دریاچه

۶-۲- کنترل و کاهش برداشت از منابع آب سطحی و زیرزمینی حوزه

- با توجه به گستردگی برداشت‌های غیرمجاز از منابع آب سطحی (به‌ویژه از طریق موتور تلمبه‌ها) و زیرزمینی حوزه (حفر بیش از ۴۰ هزار چاه غیرمجاز)، کنترل و کاهش برداشت‌های غیرمجاز به ویژه از منابع آب سطحی حوزه و همچنین چاه‌های واقع در حریم رودخانه‌های حوزه و همچنین پایش برداشت‌های مجاز از اهمیت بالایی در تامین حقابه دریاچه ارومیه دارد. لذا اقدامات این حوزه از جمله مهم‌ترین مصوبات احیای دریاچه ارومیه بوده و اقدامات زیر در این زمینه توسط دستگاه‌های اجرایی مربوطه به عمل آمده است:
- به‌کارگیری ۶۰ اکیپ گشت و بازرسی کنترل برداشت از آب‌های سطحی و زیرزمینی در استان‌های آذربایجان غربی و شرقی
 - پلمب ۵۲۳ چاه غیرمجاز در استان‌های آذربایجان شرقی و غربی
 - برچیدن ۱۹۵ موتور تلمبه غیرمجاز در استان‌های آذربایجان شرقی و غربی
 - برقرار کردن ۱۵۰ چاه دیزلی پرمصرف در استان آذربایجان غربی
 - ۹۹ مورد توقف دستگاه حفاری در استان آذربایجان غربی
 - عقد قرارداد و آغاز عملیات اجرایی نصب ۶۰۰۰ کنتور هوشمند بر روی چاه‌های برق‌دار مجاز
- در شکل (۱۲) تصاویری از اقدامات صورت گرفته در محدوده آذربایجان شرقی (رودخانه آجی چای) در خصوص برخورد با برداشت‌های غیرمجاز و در شکل (۱۳) تصاویری از اقدامات به‌عمل آمده در محدوده آذربایجان غربی در این خصوص نشان داده شده است.

شکل ۱۲- برخورد با برداشت‌های غیرمجاز از منابع آب رودخانه آجی‌چای

شکل ۱۳- برخورد با برداشت‌های غیرمجاز از منابع آب سطحی حوضه در محدوده آذربایجان غربی

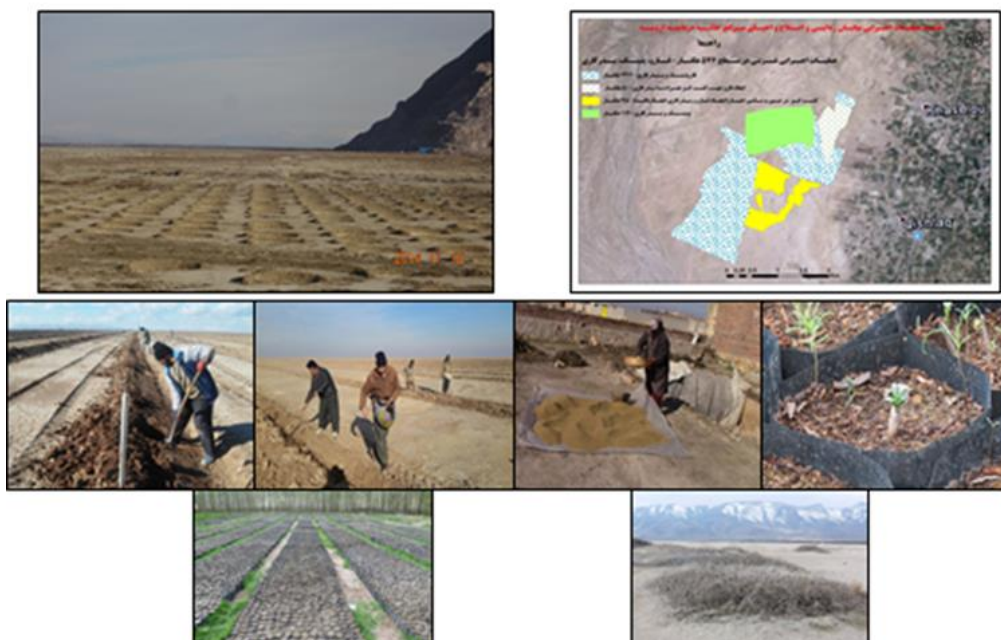
۶-۳- اقدامات حفاظتی و کاهش اثرات

با توجه به گستره کانون‌های تولید گرد و غبار در حاشیه و بستر اصلی دریاچه ارومیه و خطر گسترش بیابان‌زایی، اقدامات مورد نیاز در این خصوص توسط سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری در محدوده خارج از مرز دریاچه ارومیه و سازمان حفاظت محیط‌زیست در محدوده داخلی مرز دریاچه ارومیه به عمل آمده است. در جدول (۵) اهم اقدامات این دو نهاد در سال ۱۳۹۳ و برنامه‌ریزی عملیاتی آن‌ها در سال ۱۳۹۴ ارائه شده است.

جدول ۵- اقدامات حفاظتی و کاهش اثرات در محدوده دریاچه ارومیه و مناطق مجاور آن

دستگاه اجرایی	نام پروژه و فعالیت	حجم عملیات در سال ۱۳۹۳ (هکتار)	برنامه‌ریزی اجرای عملیات در سال ۱۳۹۴ (هکتار)
سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری	نهالکاری و بوته‌کاری همراه با آبیاری و تولید نهال	۲۱۰۰	۵۹۰۰
	بذرپاشی همراه با احداث پتینگ و فارو	۵۱۰۰	۴۳۰۰
	قرق	۷۷۰۰	۱۶۵۰۰
	ساماندهی چرای دام	۵۲۵۰۰۰	۴۳۰۰۰۰
	احداث بادشکن زنده و غیرزنده	۶۰	۱۲۵
سازمان حفاظت محیط‌زیست	کشت گز و قره‌داغ در منطقه بحرانی جبل شهرستان ارومیه	۴۰۰	۸۰۰

در شکل (۱۴) تصاویری از مجموعه اقدامات صورت گرفته توسط سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری و در شکل (۱۵) نیز اقدامات سازمان حفاظت محیط‌زیست در محدوده منطقه جبل در غرب دریاچه ارومیه نشان داده شده است.

شکل ۱۴- اقدامات سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری در خصوص تثبیت کانون‌های تولید گرد و غبار

شکل ۱۵- نمایی از اقدامات انجام شده توسط سازمان حفاظت محیط‌زیست جهت مقابله با بیابان‌زایی

۶-۴- طرح‌های انتقال آب از خارج حوضه

با توجه به اهمیت تامین آب کافی جهت جبران کسری آب دریاچه و شروع عملیات اجرایی پروژه‌های انتقال آب از خارج حوضه شامل طرح انتقال آب از زاب و طرح انتقال آب از طریق سد سیلوه و کانال جلدیان در این بخش روند اجرایی این دو طرح و میزان پیشرفت آن‌ها ارائه می‌گردد.

۶-۴-۱- طرح انتقال آب از زاب به دریاچه ارومیه

طرح انتقال آب از رودخانه زاب به حوضه آبریز دریاچه ارومیه، علاوه بر اهمیت آن به‌عنوان یکی از طرح‌های مهم مهار آب‌های مرزی در راستای اجرای سیاست‌های کلی نظام در حوزه آب، از منظر تامین سالانه در حدود ۶۰۰ میلیون مترمکعب آب برای دریاچه ارومیه نیز از اهمیت به سزایی برخوردار می‌باشد. در شکل (۱۶) اجزای اصلی این طرح و در شکل (۱۷) موقعیت جغرافیایی آن‌ها نشان داده شده است.

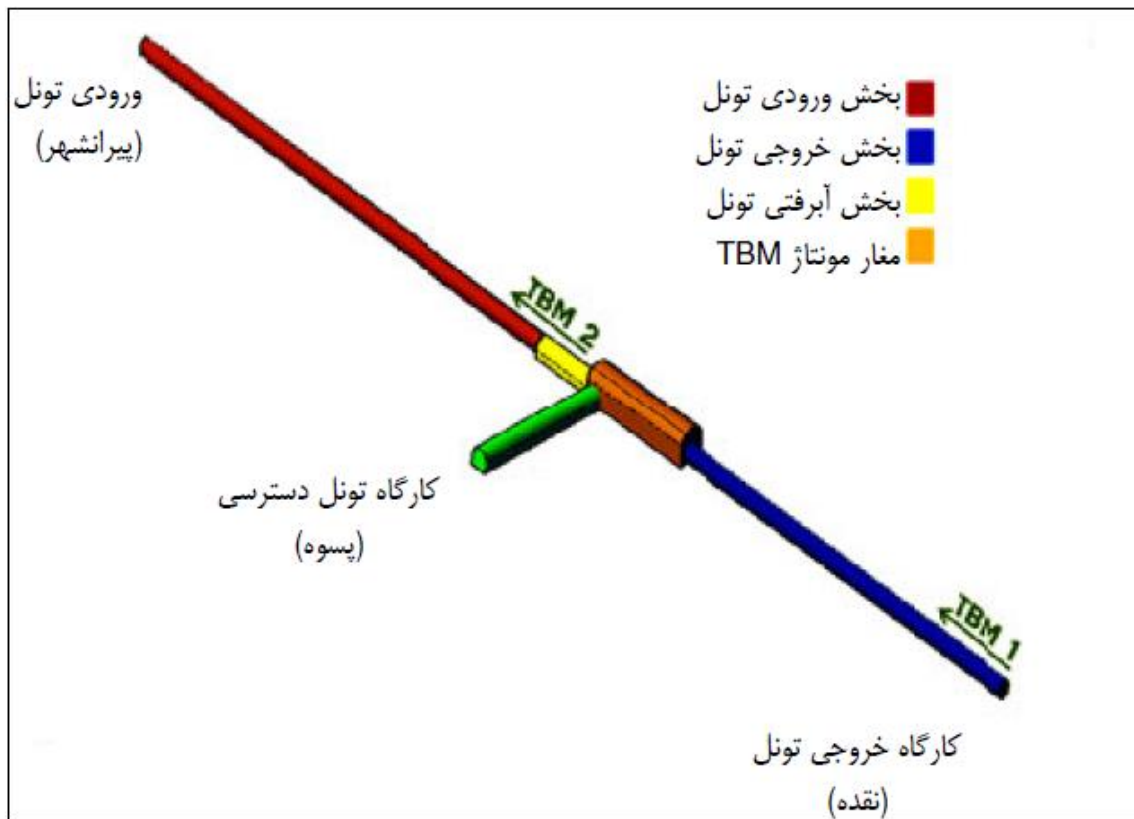

شکل ۱۶- اجزای اصلی طرح انتقال آب از رودخانه زاب به دریاچه ارومیه

شکل ۱۷- موقعیت اجزای اصلی طرح انتقال آب از رودخانه زاب به دریاچه ارومیه

در شکل (۱۸)، نیز طرح شماتیک تونل انتقال آب نشان داده شده است.

شکل ۱۸- طرح شماتیک تونل انتقال آب از زاب به دریاچه ارومیه

همانگونه که اشاره گردید، هدف اصلی طرح انتقال آب سالانه حدود ۶۰۰ میلیون مترمکعب از حوضه رودخانه گلاس به حوضه آبریز دریاچه ارومیه از طریق احداث سد کانی‌سیب و تونل ۳۵ کیلومتری انتقال آب می‌باشد. بر طبق گزارش امور نظارت بودجه‌ای معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور در تیرماه ۱۳۹۲، عملیات اجرایی طرح انتقال آب از رودخانه زاب به حوضه آبریز دریاچه ارومیه در سال ۱۳۸۶ آغاز شده و پیش‌بینی گردیده بود که در طی ۵ سال عملیات اجرایی به اتمام رسیده و در سال ۱۳۹۱ انتقال آب از این رودخانه به دریاچه ارومیه نهایی گردد. خلاصه سابقه طرح به شرح زیر می‌باشد:

- مطالعات شناخت حوضه رودخانه گلاس طی سال‌های ۱۳۴۶ تا ۱۳۴۸ توسط شرکت الکتروپروجکت (یوگسلاوی سابق) انجام شد.
- مطالعات مرحله اول سد کانی‌سیب از سال ۱۳۸۳ توسط مهندسين مشاور فرازآب آغاز شد و در سال ۱۳۸۶ خاتمه یافت. در ادامه، انجام مطالعات مرحله دوم نیز به همان مشاور ابلاغ شد.
- در سال ۱۳۸۶، پس از انجام مطالعات مرحله اول، عملیات اجرایی احداث سیستم انحراف و تاسیسات وابسته سد، با انجام مناقصه به قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیاء (ص)-موسسه کعبه^۲ واگذار گردید. مدت

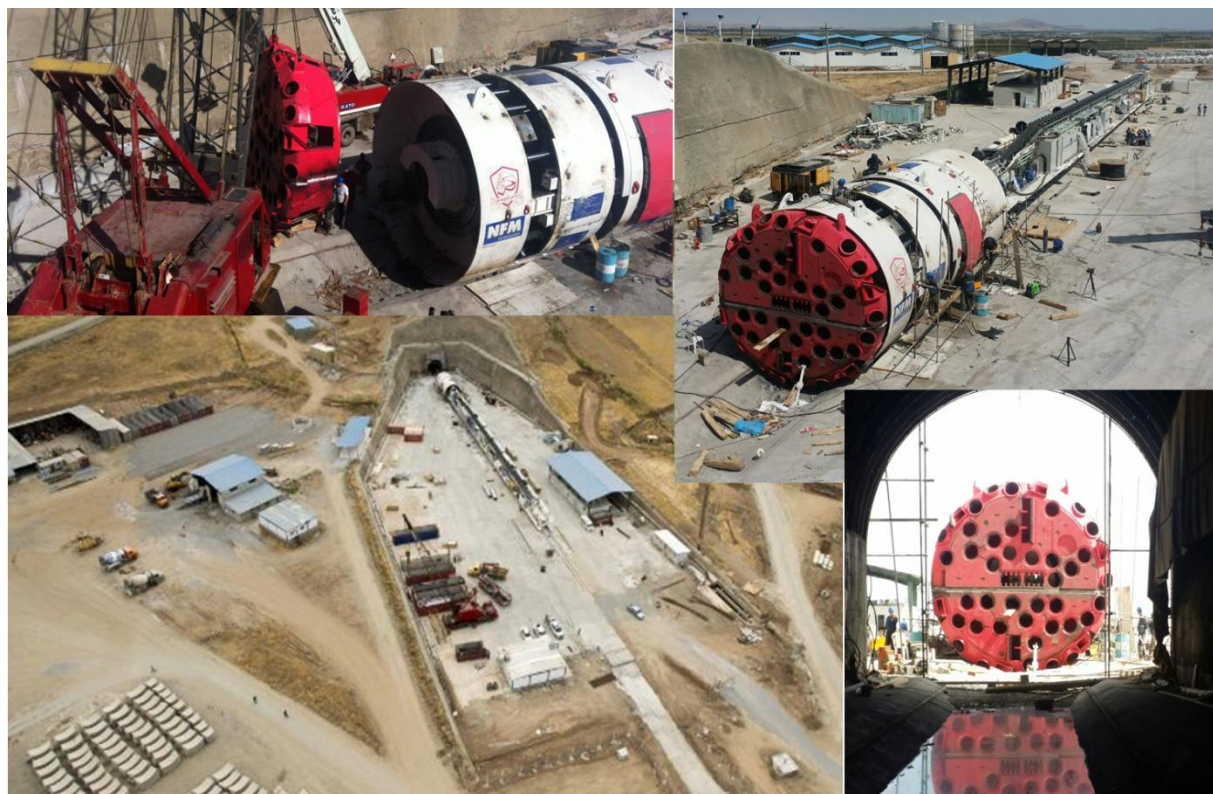
^۲. این موسسه بعد از انعقاد قرارداد با موسسه امین ادغام و نام موسسه امین به خود گرفت.

- زمان این پیمان ۳۰ ماه بود. عملیات اجرایی این قرارداد به‌غیر از بخشی از فرازبند، با پیشرفت حدود ۹۶ درصد، در سال ۱۳۹۰ خاتمه یافت.
- در دی‌ماه ۱۳۸۷ دستگاه اجرایی برای احداث تونل انتقال ۳۵ کیلومتری، به صورت طرح و اجرا (EPC)، تفاهم‌نامه‌ای را با قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیاء (ص)- موسسه عمران امضاء نمود. این تفاهم‌نامه در مردادماه ۱۳۸۹ منجر به موافقت‌نامه شد که پس از طی فرآیند اخذ مجوز ترک تشریفات مناقصه، در اسفندماه ۱۳۹۰، قرارداد رسمی آن ابلاغ گردید. مدت زمان این قرارداد نیز ۶۴ ماه تعیین شده بود.
 - در قرارداد احداث تونل ۳۵ کیلومتری، مقرر گردیده بود مبلغ معادل ریالی ۳۱ میلیون یورو از مبلغ اولیه پیمان، جهت خرید دو دستگاه TBM در قبال گشایش اعتبار اسنادی (LC) به پیمانکار پرداخت گردد. بر همین اساس، پیمانکار برای طراحی و ساخت این دستگاه‌ها در آذرماه ۱۳۹۱ قراردادی با شرکت‌های NFM فرانسوی و NHI چینی منعقد نمود و ۵ درصد مبلغ قرارداد را به‌عنوان پیش‌پرداخت به آن‌ها پرداخت کرد. مطابق قرارداد مذکور پرداخت اول به میزان ۲۵ درصد مبلغ قرارداد می‌بایست در اسفندماه ۱۳۹۱ و پرداخت دوم به میزان ۱۰ درصد مبلغ قرارداد در خردادماه ۱۳۹۲ به شرکت سازنده پرداخت می‌شد که به‌دلیل پرداخت‌نشدن مبلغ مذکور، قرارداد ساخت دستگاه‌ها از سوی شرکت سازنده به حالت تعلیق درآمد.
 - در اسفندماه سال ۱۳۹۱ بنا بر درخواست وزارت نیرو و تصویب هیات وزیران (موضوع تصویب‌نامه شماره ۲۴۷۴۳۸/ت ۴۸۶۷۴ هـ مورخ ۱۳/۱۲/۱۳۹۱ و پیوست شماره یک قانون بودجه سال ۱۳۹۲)، دستگاه اجرایی طرح از «شرکت سهامی آب منطقه‌ای آذربایجان غربی» به «شرکت سهامی توسعه منابع آب و نیروی ایران» تغییر یافت. بر اساس گزارش امور نظارت بودجه‌ای معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور در تیرماه ۱۳۹۲، تا تاریخ مذکور هنوز تغییر و تحول دستگاه اجرایی انجام نشده بود.
 - بر طبق گزارش امور نظارت بودجه‌ای معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور در تیرماه ۱۳۹۲، پس از گذشت ۷ سال از شروع طرح، از مجموع عملیات اجرایی آن تنها سیستم انحراف آب سد کانی‌سیب (آن‌هم به طور ناقص) اجرا شده بود که با توجه به اولویت ساخت تونل انتقال نسبت به سد، عملاً این بخش از طرح نیز بلااستفاده مانده بود. در مجموع میزان پیشرفت پروژه تا تیرماه ۱۳۹۲، به شرح زیر منعکس گردیده است:
 - حدود ۹۶ درصد از عملیات سیستم انحراف سد انجام شده بود، اما به‌دلیل اولویت اجرای تونل انتقال نسبت به اجرای بدنه سد و تاسیسات وابسته، بخشی از فرازبند اجرا نشده بوده و آب رودخانه در مسیر طبیعی خود جریان داشت.
 - در پروژه تونل انتقال آب، فقط سفارش ساخت دو دستگاه TBM مورد نیاز، حفاری ۲۵۰ متر از خروجی تونل و حفاری ۹۰ متر از تونل دسترسی ۱۳۵۰ متری، انجام شده بود. پیشرفت فیزیکی این پروژه حدود ۲ درصد اعلام شده بود.

- پروژه بند انحرافی بادین‌آباد و کانال انتقال آن شروع نشده بود.
- در مجموع پیشرفت فیزیکی طرح (شامل اجرای سد و تاسیسات وابسته، تونل انتقال و بند انحرافی بادین‌آباد و کانال انتقال آن) حدود ۵ درصد برآورد شده بود. به عبارت بهتر در طی گذشت ۷ سال از شروع عملیات اجرایی طرح، فقط پیشرفت پنج درصدی حاصل شده بود.
- اهم مسائل و چالش‌های اجرای طرح که در این گزارش مطرح گردیده است به شرح زیر می‌باشد:
- عدم برآورد دقیق از هزینه عملیاتی اجرای طرح: بر طبق آخرین برآورد اعتبار مورد نیاز طرح ۱۴۵۰ میلیارد ریال عنوان شده بود (پیوست شماره یک قانون بودجه سال ۱۳۹۲)، در حالی که در آن زمان مبلغ اولیه قرارداد احداث تونل به تنهایی ۲۲۳۵ میلیارد ریال بوده و جهت اجرای بدنه سد، تاسیسات وابسته و سایر بخش‌های طرح نیز قراردادی منعقد نشده بود. لازم به ذکر است که بر اساس اعلام دستگاه اجرایی طرح در فروردین ماه ۱۳۹۴، کل اعتبار موافقت‌نامه طرح بالغ بر ۱۴۰۰۰ میلیارد ریال (نزدیک به ۱۰ برابر اعتبار برآورد شده در پیوست بودجه سال ۱۳۹۲) اعلام گردیده است.
- علیرغم اهمیت طرح و ضرورت اجرای سریع آن به دلیل مرزی بودن و حل مشکلات زیست‌محیطی دریاچه ارومیه، بروز برخی از مشکلات مدیریتی مانند تغییر دستگاه اجرایی طرح و برنامه‌ریزی اجرایی غیردقیق (عدم شناسایی اولویت‌های اجرایی)، منجر به تعطیلی کارگاه در بهترین فصل کاری منطقه گردیده و روند اجرایی آن را با مشکل جدی مواجه نموده است.
- عدم تامین اعتبار و متعاقب آن عدم پرداخت اعتبارات موردنیاز جهت خرید دو دستگاه تی.بی.ام (TBM) موردنیاز توسط پیمانکار طرح، عملاً اجرای بخش مهم طرح (یعنی تونل انتقال) با مشکل مواجه بوده است.
- با توجه به چالش‌های متعدد اجرای طرح و تاخیر قابل ملاحظه آن نسبت به برنامه‌ریزی اولیه صورت گرفته، پیگیری‌های ویژه‌ای توسط دبیرخانه کارگروه ملی نجات دریاچه ارومیه جهت حل این مسائل به‌ویژه تامین اعتبارات مورد نیاز جهت تولید و ورود دستگاه‌های TBM به کارگاه طرح به عمل آمد. در نهایت مجموع این پیگیری‌ها و هماهنگی‌های به عمل آمده با نهادهای مسئول مختلف، نتایج زیر در پی داشت:
- ورود اولین دستگاه حفاری TBM به کشور در تیرماه ۱۳۹۴.
- ورود اولین دستگاه حفاری TBM به محل کارگاه طرح و شروع عملیات حفاری در شهریورماه ۱۳۹۴.
- انجام هماهنگی‌های لازم و برنامه‌ریزی برای ورود دومین دستگاه حفاری TBM به کشور در آبان‌ماه ۱۳۹۴ و شروع عملیات حفاری دستگاه دوم در اسفندماه ۱۳۹۴.
- در شکل (۱۹)، تصویری از سگمنت‌های تولید و دپو شده مورد نیاز تونل انتقال آب در محل کارگاه و در شکل (۲۰)، تصاویری از آخرین مراحل مونتاژ و راه‌اندازی دستگاه حفاری در محل کارگاه نشان داده شده است.

شکل ۱۹- تولید و دپو سگمنت‌های مورد نیاز تونل انتقال آب در محل کارگاه عملیات اجرایی

شکل ۲۰- تصاویری از مراحل مونتاژ و راه‌اندازی دستگاه حفاری اول در محل کارگاه تونل انتقال آب زاب به دریاچه ارومیه

پیشرفت عملیات اجرای این طرح به دلیل تاخیر قابل ملاحظه در شروع عملیات حفاری تونل انتقال آب، تا شهریورماه ۱۳۹۴، ۱۹ درصد اعلام گردیده است. لازم به ذکر است که نسبت به برنامه زمانی مصوب کارگروه ملی نجات دریاچه ارومیه، شروع عملیات حفاری ۹ ماه تاخیر داشته است. در مجموع پیش‌بینی می‌گردد که در صورت پیشرفت مناسب عملیات اجرایی طرح و عدم بروز تاخیر در روند اجرایی آن، امکان انتقال آب این طرح به دریاچه ارومیه در سال ۱۳۹۸ میسر گردد.

۶-۴-۲- ساختمان سد سیلوه و کانال انتقال آب جلدیان

دو پروژه ساختمان سد سیلوه و کانال انتقال آب جلدیان از جمله طرح‌های زودبازده است که پس از شروع عملیات بهره‌برداری از آن‌ها، سالانه امکان انتقال ۱۹۰ میلیون مترمکعب آب به دریاچه ارومیه را خواهد داشت. با توجه به وضعیت حاد دریاچه ارومیه و طبق برنامه‌ریزی به‌عمل آمده تا زمان تکمیل شبکه آبیاری و زهکشی دشت پیرانشهر در چند سال اول مقرر گردیده است که این حجم آب به دریاچه منتقل گردد. دستگاه اجرایی این طرح شرکت آب منطقه‌ای آذربایجان غربی بوده و تا شهریورماه سال ۱۳۹۴ در حدود ۹۰ درصد پیشرفت داشته است. با توجه به برنامه اعلامی از طرف دستگاه اجرایی طرح امکان انتقال آب از این طرح به دریاچه ارومیه در سال ۱۳۹۵ میسر خواهد گردید و لذا این طرح به‌عنوان یکی از طرح‌های کوتاه‌مدت و زودبازده توسط ستاد احیای دریاچه ارومیه به شکل ویژه‌ای در حال پیگیری می‌باشد. در شکل (۲۱)، تصاویری از آخرین وضعیت اجرایی سد سیلوه و کانال انتقال آب جلدیان نشان داده شده است.

شکل ۲۱- آخرین وضعیت اجرایی سد سیلوه و کانال انتقال آب جلدیان

۶-۵- کنترل و کاهش مصرف آب در بخش کشاورزی

با توجه به وضعیت مصرف آب در بخش کشاورزی حوضه و همچنین ضرورت تامین حقا به زیست‌محیطی دریاچه، عدم توسعه در بخش کشاورزی حوضه و همچنین کاهش مصرف آب در این بخش از جمله مهم‌ترین راهکارهای مصوب کارگروه ملی نجات دریاچه ارومیه و همچنین هیات وزیران می‌باشد. هدف‌گذاری انجام شده توسط ستاد احیای دریاچه ارومیه کاهش ۴۰ درصدی مصرف آب در بخش کشاورزی حوضه در طی ۵ سال می‌باشد که در این راستا وزارت جهاد کشاورزی پروژه‌های مختلفی را در دست مطالعه و اجرا دارد. همچنین به دلیل اهمیت و ضرورت موضوع، انجام مطالعه کاهش ۴۰ درصدی مصرف آب کشاورزی در محدوده جنوبی دریاچه (حوضه زرینه‌رود و سیمینه‌رود) در دستور کار قرار گرفته و بر اساس نتایج حاصل از این مطالعه پروژه‌های لازم جهت کاهش مصرف آب در این دو زیرحوضه در سال ۱۳۹۴ و سال ۱۳۹۵ عملیاتی خواهد گردید. تهیه کاداستر اراضی نیز از جمله پیش‌نیازهای مهم اجرای این مصوبه می‌باشد که در سال ۹۳ و ۹۴ اقدامات مورد نیاز در این خصوص از جمله تهیه عکس‌های هوایی در دستور کار قرار گرفته است. در جدول (۶)، خلاصه‌ای از اقدامات انجام شده توسط وزارت جهاد کشاورزی در خصوص کاهش مصرف آب بخش کشاورزی حوضه ارائه گردیده است.

جدول ۶- خلاصه اقدامات وزارت جهاد کشاورزی در راستای کاهش مصرف آب در بخش کشاورزی حوضه در سال ۱۳۹۳

پیشرفت فیزیکی نهایی سال ۱۳۹۳ مختومه شده				سطح مصوب (هکتار)	عنوان پروژه
حجم آب (میلیون متر مکعب)		درصد پیشرفت	سطح اجرا شده و در دست اجرا (هکتار)		
صرفه جوئی شده	هدف صرفه جوئی				
۷۲,۴	۲۳۰	۳۱	۱۶۴۵۷	۵۲۰۰۰	آبیاری تحت فشار
۴,۷	۱۵	۲۳	۲۶۳۰	۱۱۴۰۰	شبکه های فرعی
۳	۶۰	۵	۱۰۹	۲۱۵۰ کیلومتر	انتقال آب با لوله
۰	تاثیر در کل پروژه‌ها	-	انعقاد قرارداد	پایاب نوروزلو	تصاویر هوائی
۷۸,۱	۳۰۵	-	-	جمع کل	

۷- جمع‌بندی

در گزارش حاضر ضمن بررسی اجمالی روند تشکیل کارگروه ملی نجات دریاچه ارومیه و اقدامات صورت گرفته توسط آن، نقشه راه، راهکارهای مصوب توسط کارگروه و هیات وزیران در راستای احیای دریاچه ارومیه و برنامه زمانی مربوطه مورد بررسی قرار گرفت. همچنین حجم اعتبارات مصوب و پرداختی در سال مالی ۱۳۹۳ برای اجرای طرح احیای دریاچه ارومیه و پروژه‌های مرتبط با آن مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته و روند عملیات اجرایی و پیشرفت مهم پروژه‌های اجرایی این سال مورد بررسی قرار گرفت. همانطور که در برنامه زمانی احیای دریاچه ارومیه نیز اشاره گردیده، هدف‌گذاری سال ۱۳۹۳، برای تثبیت شرایط دریاچه ارومیه بوده و علیرغم افزایش قابل ملاحظه دما در این سال و به تبع آن افزایش میزان تبخیر از سطح دریاچه ارومیه، این هدف‌گذاری تا اندازه قابل قبولی محقق گردیده است. البته لازم به ذکر است که اثربخشی و نتیجه بخش قابل توجهی از پروژه‌های در حال اجرا مانند طرح‌های انتقال آب، انتقال پساب و کاهش مصرف آب در بخش کشاورزی نیازمند بازه زمانی ۳ تا ۵ ساله می‌باشند و انتظار می‌رود که در صورت تداوم عملیات اجرایی پروژه‌ها در چند سال آتی این پروژه‌ها به ثمر رسیده و میزان حقابه زیست‌محیطی به مراتب بیشتری برای دریاچه تامین گردد. بر اساس پیگیری‌های به عمل آمده در سال ۱۳۹۳، مبلغی در حدود ۴۵۰ میلیارد تومان برای پروژه‌های مختلف احیای دریاچه ارومیه پرداخت گردیده که بخش قابل ملاحظه‌ای از آن برای پروژه‌های تامین آب برای دریاچه بوده که البته در چند سال آتی به نتیجه نهایی خواهند رسید.

برای سال ۱۳۹۴، مبلغی در حدود ۱۹۰۰ میلیارد تومان برای اقدامات و پروژه‌های مختلف طرح احیای دریاچه ارومیه تصویب گردیده است که البته با توجه به شرایط اقتصادی کشور امکان تخصیص و پرداخت این میزان اعتبار به صورت کامل بعید به نظر می‌رسد، با این وجود انتظار می‌رود که با تخصیص و پرداخت بخش قابل قبولی از آن روند احیای دریاچه ارومیه با مشکل جدی مواجه نشود. در جدول ۶ میزان اعتبارات پیش‌بینی شده از محل‌های مختلف برای احیای دریاچه ارومیه در سال ۱۳۹۴ ارائه گردیده و در پیوست گزارش تصویب‌نامه شماره ۵۳۸۳۴/ت ۵۲۱۳۹ هـ مورخ ۱۳۹۴/۵/۱، هیات محترم وزیران در این خصوص ارائه گردیده است.

جدول ۷- میزان و محل تأمین اعتبارات موردنیاز اجرای طرح احیای دریاچه ارومیه در سال ۱۳۹۴

میزان اعتبار (میلیارد ریال)	محل تأمین اعتبار
۲۱۵۸/۴۸	اعتبار موجود در قانون بودجه سال ۱۳۹۴
۵۹۱۳	اعتبار درخواستی از صندوق توسعه ملی
۱۱۲۰۳/۰۲	اعتبار از منابع اعتبارات ماده ۱۰ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت و ماده ۱۲ قانون تشکیل سازمان مدیریت بحران کشور
۱۹۲۷۴/۵	مجموع

۸- پیوست‌ها

۱. تصویب‌نامه هیات وزیران در خصوص تعیین طرح‌های مصوب کارگروه نجات دریاچه ارومیه در سال ۱۳۹۳ (موضوع تصویب‌نامه شماره ۵۳۸۳۴/ت/۵۲۱۳۹ هـ مورخ ۱۳۹۴/۵/۱)
۲. تصویب‌نامه هیات وزیران در خصوص طرح‌ها و پروژه‌های مصوب کارگروه نجات دریاچه ارومیه در سال ۱۳۹۴ (تصویب‌نامه شماره ۵۳۸۳۴/ت/۵۲۱۳۹ هـ مورخ ۱۳۹۴/۵/۱)

۲- وزارت جهاد کشاورزی موظف است مطالعه و اجرای سیستم‌های آبیاری نوین در حوضه آبریز دریاچه ارومیه را در اولویت اجرایی و تخصیص اعتبار خود قرار دهد. وزارتخانه‌های جهاد کشاورزی و نیرو از توسعه اراضی کشاورزی حتی در صورت استفاده از آب صرفه‌جویی شده جلوگیری نمایند و وزارت نیرو موظف است با رعایت قانون تعیین تکلیف چاه‌های آب فاقد پروانه بهره‌برداری - مصوب ۱۳۸۹- و آیین‌نامه اجرایی آن ضمن نصب کنتورهای هوشمند حجمی موردنیاز چاه‌های کشاورزی و نصب ابزار مناسب اندازه‌گیری حجمی آب در شبکه‌های آبیاری، نسبت به اصلاح پروانه بهره‌برداری اقدام نماید.

۳- اعتبار موردنیاز طرح‌های موضوع بند (۱) این تصویب‌نامه (غیر از طرح‌هایی که در برنامه مهار و استفاده از آب‌های مرزی و مشترک قرار دارند) پس از کسر اعتبار مصوب سال ۱۳۹۳ آنها برای عملیات اجرایی در حوضه آبریز دریاچه ارومیه به میزان هفت هزار و دویست و پنجاه و پنج میلیارد و هفتصد میلیون (۷.۲۵۵.۷۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال از محل اعتبارات ماده (۱۰) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت و ماده (۱۲) قانون تشکیل سازمان مدیریت بحران کشور (به نسبت مساوی) تأمین می‌گردد.

۴- اعتبار لازم برای پروژه‌های اجرایی مصوب کارگروه که فاقد ردیف اعتباری در پیوست قانون بودجه می‌باشد، در لایحه بودجه سال ۱۳۹۴ کل کشور پیش‌بینی می‌شود.

۵ - به منظور پیشبرد اهداف طرح‌های نجات دریاچه ارومیه، معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور و استانداری‌های آذربایجان‌غربی، آذربایجان‌شرقی و کردستان، برنامه عملیاتی مرتبط با پروژه‌های مصوب کارگروه را در موافقت‌نامه‌های مربوط درج نمایند.

۶ - دستگاه‌های اجرایی طرح‌های جدول پیوست مکلفند گزارش عملکرد خود را در مقاطع سه ماهه به معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور و دبیرخانه کارگروه ارایه نمایند.

۷- مبلغ دویست میلیارد (۲۰۰.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال از محل ماده (۱۰) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت و ماده (۱۲) قانون تشکیل سازمان مدیریت بحران کشور (به نسبت مساوی) برای تدوین و پیاده‌سازی برنامه جامع آموزش، اطلاع‌رسانی، آگاه‌سازی و جلب مشارکت عمومی و جوامع محلی در راستای تبیین پیامدهای وضعیت موجود و اهمیت احیای دریاچه ارومیه، در اختیار استانداری‌های آذربایجان‌شرقی، آذربایجان‌غربی و کردستان قرار می‌گیرد تا طبق برنامه استانداری‌های مذکور و تأیید کارگروه و معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور، نسبت به پرداخت سهم هر یک از دستگاه‌های یادشده اقدام شود.

۸ - سازمان‌های حفاظت محیط زیست و جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور موظفند درخصوص مصوبه شناسایی کانون‌های تولید ریزگرد و تثبیت آنها برنامه عملیاتی و اولویت‌های اجرایی خود را به کارگروه ارایه نمایند تا پس از تأیید کارگروه و معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور نسبت به اختصاص اعتبار از محل اعتبارات مصوب مربوط اقدام گردد.

۹- سازمان حفاظت محیط زیست موظف است برنامه عملیاتی اولویت‌های اجرایی خود را در خصوص برنامه حفاظت اکولوژیک پارک ملی دریاچه ارومیه با اولویت منطقه جنوبی آن به دبیرخانه کارگروه ارایه نماید تا پس از تأیید کارگروه و معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور نسبت به اختصاص اعتبار از محل اعتبارات مصوب مربوط اقدام گردد.

۱۰- پیوست موضوع بند (۱)، به پیشنهاد دبیرخانه کارگروه و تأیید معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور قابل اصلاح است.

۱۱- وزیر امور اقتصادی و دارایی جهت تسهیل در روند تأمین و تخصیص اعتبارات موردنیاز پروژه‌های احیای دریاچه ارومیه، به ترکیب کارگروه اضافه می‌شود.

۱۲- به منظور تسریع در اجرای طرح‌های مربوط به نجات دریاچه ارومیه، دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط موظفند نسبت به اجرای موارد ذیل اقدام نمایند:

الف - تبدیل کشت چغندر قند اراضی زیر حوضه آبریز زرینه رود به کشت گندم و جو آبی در سال زراعی جاری (۱۳۹۴-۱۳۹۳) و جلوگیری از افزایش سطح زیر کشت بهاره نسبت به سال گذشته و پرداخت خسارت ناشی از مابه‌التفاوت کاهش درآمد کشاورزان و کارخانجات قند ذی‌ربط.

ب - ممنوعیت تبدیل الگوی زراعی به باغی در کل حوضه آبریز دریاچه ارومیه به ویژه در زیر حوضه آبریز زرینه‌رود.

ج - اجرای برنامه رهاسازی حقایق زیست محیطی دریاچه ارومیه از سدهای حوضه آبریز در بهمن و اسفند ماه سال جاری و فروردین ماه سال ۱۳۹۴.

د - اجرای کاهش حداقل هشت درصدی مصرف آب توسط کلیه بخش‌های مصرف‌کننده در سطح حوضه آبریز.

۱۳- تصویب‌نامه شماره ۷۲۵۲۹/ت/۵۱۰۴۴- مورخ ۱۳۹۳/۶/۲۹ لغو می‌شود.

معاون اول رئیس‌جمهور - اسحاق جهانگیری

شماره ۵۱۱۲۳/ت/۹۴۸۸۲

۱۳۹۳/۸/۲۰

تصویب‌نامه در خصوص تعیین طرح‌های مصوب کارگروه نجات دریاچه ارومیه

وزارت نیرو- وزارت جهاد کشاورزی - وزارت کشور - وزارت صنعت، معدن و تجارت

وزارت امور اقتصادی و دارایی - سازمان حفاظت محیط زیست

معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور

هیأت وزیران در جلسه ۱۳۹۳/۸/۱۱ به پیشنهاد مشترک معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور و به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران تصویب کرد:

۱- طرح‌های مصوب کارگروه نجات دریاچه ارومیه که در این تصویب‌نامه به اختصار «کارگروه» نامیده می‌شود، به شرح فهرست پیوست که تأییدشده به مهر دفتر هیأت دولت است، تعیین می‌شود.

جدول ۱. طرح‌های مصوب کارگروه ملی نجات دریاچه ارومیه مشتمل بر پروژه‌های اجرایی، هدف کمی و اعتبار موردنیاز در سال ۱۳۹۳

واحد: میلیارد ریال

ردیف	شماره مصوبه	عنوان مصوبه	عنوان پروژه	واحد	هدف کمی در سال ۱۳۹۳	اعتبار موردنیاز در سال ۱۳۹۳	شماره طبقه‌بندی طرح	عنوان طرح	اعتبار موجود	کسر اعتبار	دستگاه اجرایی	توضیحات
۱	۱	جلوگیری از برداشت غیرمجاز از آب‌های سطحی	به‌کارگیری و تجهیز آکیپ گشت کنترل آب‌های سطحی	آکیپ	۹	۴/۳	۴۰۲۰۲۰۰۱	تعادل‌بخشی	۰	۴/۳	شرکت آب منطقه‌ای آذربایجان شرقی	
۲			تجهیز نقاط تحویل آب به سازه‌های مناسب اندازه‌گیری و کنترل جریان آب	دستگاه	۱۹	۷	۴۰۲۰۲۱۲۷	طرح تجهیز نقاط تحویل آب	۰	۸/۵	شرکت آب منطقه‌ای آذربایجان شرقی	
۳			خدمات مطالعه و نظارت		-	۱/۵	۴۰۲۰۲۱۲۷				شرکت آب منطقه‌ای آذربایجان شرقی	
۴			به‌کارگیری و تجهیز آکیپ گشت کنترل آب‌های سطحی	آکیپ	۳۰	۱۸	۴۰۲۰۲۰۰۲	تعادل‌بخشی	۰/۳	۱۷/۸	شرکت آب منطقه‌ای آذربایجان غربی	
۵			مطالعه و تدقیق برداشت‌های آب سطحی مشترکین	مورد	۱۴۲۰۰	۱۰	۴۰۲۰۲۰۰۲	تعادل‌بخشی		۱۰	شرکت آب منطقه‌ای آذربایجان غربی	
۶			تجهیز نقاط تحویل آب به سازه‌های مناسب اندازه‌گیری و کنترل جریان آب	مورد	۱۵۵	۷۰	۴۰۲۰۲۱۲۷	طرح تجهیز نقاط تحویل آب	۰	۷۰	شرکت آب منطقه‌ای آذربایجان غربی	
۷			به‌کارگیری و تجهیز آکیپ گشت کنترل آب‌های سطحی	آکیپ	۲۲	۱۳/۳	۴۰۲۰۲۰۷۳	مطالعه و اجرای طرح‌های تعادل‌بخشی و تغذیه مصنوعی در محدوده شرکت آب منطقه‌ای کردستان	۱/۵	۱۱/۷	شرکت آب منطقه‌ای کردستان	
۸	۴	تأمین اعتبار موردنیاز و تسریع در اجرای طرح انتقال آب از رودخانه زاب به حوضه آبریز دریاچه ارومیه	انتقال آب از گلاس (ساختمان سد سیلوه)		اتمام عملیات اجرا	۱۲۳۰	۴۰۲۰۴۰۰۳	ساختمان سد سیلوه و شبکه آبیاری و زهکشی	۰	۱۲۳۰	شرکت آب منطقه‌ای آذربایجان غربی	از محل صندوق توسعه ملی تأمین اعتبار می‌گردد
۹			انتقال آب از سد سیلوه به رودخانه کالی‌رش		اتمام عملیات اجرا	۷۰۰	۴۰۲۰۴۰۰۳	ساختمان سد سیلوه و شبکه آبیاری و زهکشی		۷۰۰	شرکت آب منطقه‌ای آذربایجان غربی	از محل صندوق توسعه ملی تأمین اعتبار می‌گردد
۱۰			طرح انتقال آب از رودخانه زاب به حوضه دریاچه ارومیه		تویل انتقال آب به طول ۲۵ کیلومتر و خدمات مهندسی + تملک اراضی + راه	۲۹۴۱/۴	۴۰۲۰۴۰۲۹	انتقال آب از رودخانه زاب به حوضه دریاچه ارومیه	۰	۲۹۴۱/۴	شرکت توسعه منابع آب و نیروی ایران	از محل صندوق توسعه ملی تأمین اعتبار می‌گردد
۱۱	۵	تدوین و پیاده‌سازی برنامه جامع آموزش، اطلاع‌رسانی، آگاه‌سازی و جلب مشارکت عمومی و جوامع محلی در راستای تبیین پیامدهای وضعیت موجود و اهمیت احیای دریاچه ارومیه	برگزاری همایش	شهرستان	۲	۳۰	ندارد	ندارد	۰	۳۰	استانداری آذربایجان شرقی (هزینه کرد: شرکت آب منطقه‌ای آذربایجان شرقی)	
۱۲			تولید برنامه (صدا و سیما)	برنامه	۲							
۱۳			سنجش میزان آگاهی		-							
۱۴			طرح نجات آب، کشاورزی	شهرستان	۲							
۱۵			طرح نهاد همیاران زیست سبز	شهرستان	۲							
۱۶			توانمندسازی مشترکین	شهرستان	۱							
۱۷			آموزش‌های مهارتی در بهینه‌سازی مصرف آب		سطح حوضه دریاچه ارومیه	۳۰	ندارد	ندارد	۰	۳۰	استانداری آذربایجان شرقی (هزینه کرد: جهاد کشاورزی آذربایجان شرقی)	
۱۸			برنامه رسانه‌های آموزشی در بهینه‌سازی مصرف آب									
۱۹			برنامه‌های آموزشی و ترویجی در بهینه‌سازی مصرف آب									
۲۰			توانمندسازی تشکلهای تولیدی									
۲۱			اطلاع‌رسانی و آگاهی‌بخشی		۵	۵	ندارد	ندارد	۰	۵	استانداری کردستان (هزینه کرد شرکت آب منطقه‌ای کردستان)	
۲۲			توانمندسازی	ایجاد ساز و کار منسب مدیریت آب	۵							
۲۳			اجرای برنامه‌های ترویجی، آموزشی و اطلاع‌رسانی		-	۵	ندارد	ندارد	۰	۵	استانداری کردستان (هزینه کرد جهاد کشاورزی کردستان)	
۲۴			تدوین و پیاده‌سازی برنامه جامع آموزش، اطلاع‌رسانی، آگاه‌سازی و جلب مشارکت عمومی و جوامع محلی در راستای تبیین پیامدهای وضعیت موجود و اهمیت احیای دریاچه ارومیه		-	۵۵	ندارد	ندارد	۰	۵۵	استانداری آذربایجان غربی (هزینه کرد: شرکت آب منطقه‌ای آذربایجان غربی)	
۲۵			طرح به‌کارگیری ناظرین بهینه‌سازی مصرف آب		حوضه آبریز دریاچه ارومیه	۵۰	ندارد	ندارد	۰	۵۵	استانداری آذربایجان غربی (هزینه کرد: جهاد کشاورزی آذربایجان غربی)	
۲۶			آموزش‌های مهارتی در بهینه‌سازی مصرف آب									
۲۷			برنامه رسانه‌های آموزشی در بهینه‌سازی مصرف آب									
۲۸			برنامه آموزشی و ترویجی در بهینه‌سازی مصرف آب									
۲۹			ایجاد تشکل آب‌بران در محدوده شهرستان‌های حوضه آبریز دریاچه ارومیه در استان آذربایجان غربی	اجراء	۱۰	۱۰	ندارد	ندارد	۰	۱۰	استانداری آذربایجان غربی (هزینه کرد: آب منطقه‌ای آذربایجان غربی)	
۳۰			ایجاد تشکل آب‌بران در محدوده شهرستان‌های حوضه آبریز دریاچه ارومیه در استان آذربایجان شرقی	اجراء	۱۰	۱۰	ندارد	ندارد	۰	۱۰	استانداری آذربایجان شرقی (هزینه کرد: آب منطقه‌ای آذربایجان شرقی)	
۳۱			تدوین برنامه جامع CEPA		-	۲۰	۴۰۴۰۱۲۰۴	حفاظت و احیای تالاب‌های در معرض خطر کشور	۵	۱۵	سازمان حفاظت محیط زیست ایران	

ردیف	شماره مصوبه	عنوان مصوبه	عنوان پروژه	واحد	هدف کمی در سال ۱۳۹۳	اعتبار مورد نیاز در سال ۱۳۹۳	شماره طبقه بندی طرح	عنوان طرح	اعتبار موجود	کسر اعتبار	دستگاه اجرایی	توضیحات
۳۲	۶	ساماندهی چاههای حوضه آبریز دریاچه ارومیه و نصب کنتورهای هوشمند و حجمی جهت کنترل برداشت در راستای افزایش میزان جریان ورودی از رودخانه ها به دریاچه ارومیه	اکیپ گشت و بازرسی	اکیپ	۲۰	۱۲	۴۰۲۰۲۰۰۱	طرح تعادل بخشی	۳/۷	۱۲۴/۳	شرکت آب منطقه ای آذربایجان شرقی	
۳۳			نصب کنتور هوشمند بر روی چاه برق دار	حلقه	۱۵۰۰	۵۵	۴۰۲۰۲۰۰۱				شرکت آب منطقه ای آذربایجان شرقی	
۳۴			نصب کنتور هوشمند موجود بر روی چاه برق دار	دستگاه	۶۰۰	۱۲	۴۰۲۰۲۰۰۱				شرکت آب منطقه ای آذربایجان شرقی	
۳۵			برق دار نمودن چاه ها و نصب کنتور	حلقه	۲۰	۴۰	۴۰۲۰۲۰۰۱				شرکت آب منطقه ای آذربایجان شرقی	
۳۶			نصب کنتور حجمی بر روی چاه دیرلی	دستگاه	۸۰۰	۸	۴۰۲۰۲۰۰۱				شرکت آب منطقه ای آذربایجان شرقی	
۳۷			اکیپ گشت و بازرسی	اکیپ	۴۰	۲۴	۴۰۲۰۲۰۰۲	تعادل بخشی	۵/۴	۲۳/۸	شرکت آب منطقه ای آذربایجان غربی	
۳۸	۸	کنترل و کاهش مصرف آب در بخش کشاورزی	نصب کنتور هوشمند بر روی چاه برق دار	دستگاه	۶۰۰۰	۲۰۰	۴۰۲۰۲۰۰۲			۲۹۷/۴	شرکت آب منطقه ای آذربایجان غربی	
۳۹			برق دار نمودن چاه ها و نصب کنتور	حلقه	۳۰۰۰	۳۰۰	۴۰۲۰۲۰۰۲			۲۹۷/۴	شرکت آب منطقه ای آذربایجان غربی	
۴۰			نصب کنتور هوشمند بر روی چاه های برق دار	دستگاه	۲۰۰	۲۰	۴۰۲۰۲۰۷۴	مطالعه و اجرای طرح های تعادل بخشی و تغذیه مصنوعی در محدوده شرکت آب منطقه ای کردستان	۴	۱۶	شرکت آب منطقه ای کردستان	
۴۱		کنترل و کاهش مصرف آب در بخش کشاورزی	مطالعه و اجرای سیستم های آبیاری تحت فشار قطر ای	هکتار	۷۰۰۰	۴۹۰	۴۰۱۵۲۰۰۸	کمک های فنی و اعتباری توسعه روش های آبیاری نوین	۲۷۷	۲۱۳	جهاد کشاورزی آذربایجان شرقی	
۴۲			مطالعه و اجرای سیستم های آبیاری تحت فشار بارانی	هکتار	۵۰۰۰	۷۶۷/۵	۴۰۱۵۲۰۰۸	کمک های فنی و اعتباری توسعه روش های آبیاری نوین	۱۸۹	۷۸/۵	جهاد کشاورزی آذربایجان شرقی	
۴۳			مطالعه و اجرای انتقال آب با لوله	کیلومتر	۱۰۰۰	۸۰۰	۴۰۱۵۲۰۰۸	کمک های فنی و اعتباری توسعه روش های آبیاری نوین	۰	۸۰۰	جهاد کشاورزی آذربایجان شرقی	
۴۴			مطالعه و اجرای شبکه های فرعی آبیاری و زهکشی	هکتار	۳۵۰۰	۴۲۰	۴۰۲۰۱۴۷۰	احداث ساختمان شبکه های آبیاری و زهکشی حوضه آبریز دریاچه ارومیه	۱۷۷	۲۴۳	جهاد کشاورزی آذربایجان شرقی	
۴۵			جایگزینی کشت های گلخانه ای به جای سبزی و صیفی	هکتار	۱۰۰	۱۸۰	۴۰۱۱۶۰۱۹ش	ساماندهی گلخانه ها و احداث مجتمع های گلخانه ای	۰	۱۸۰	جهاد کشاورزی آذربایجان شرقی	
۴۶			مطالعه و اجرای سیستم های آبیاری تحت فشار بارانی	هکتار	۷۰۰۰	۳۷۴/۵	۴۰۱۵۲۰۰۸	کمک های فنی و اعتباری برای توسعه آبیاری تحت فشار	۲۲۹	۱۴۵/۵	جهاد کشاورزی آذربایجان غربی	
۴۷			مطالعه و اجرای سیستم های آبیاری تحت فشار قطر ای	هکتار	۱۰۰۰۰	۷۰۰	۴۰۱۵۲۰۰۸	کمک های فنی و اعتباری توسعه روش های آبیاری نوین	۲۴۶	۴۵۴	جهاد کشاورزی آذربایجان غربی	
۴۸			مطالعه و اجرای انتقال آب با لوله	کیلومتر	۱۰۰۰	۸۰۰	۴۰۱۵۲۰۰۸	کمک های فنی و اعتباری توسعه روش های آبیاری نوین	۰	۸۰۰	جهاد کشاورزی آذربایجان غربی	
۴۹			مطالعه و اجرای شبکه های فرعی آبیاری و زهکشی	هکتار	۵۰۰۰	۶۰۰	۴۰۲۰۱۴۷۰	ساختمان شبکه های آبیاری و زهکشی حوضه دریاچه ارومیه	۱۳۶	۴۶۴	جهاد کشاورزی آذربایجان غربی	
۵۰			مطالعه و اجرای سیستم های آبیاری تحت فشار بارانی	هکتار	۱۰۰۰	۵۳/۵	۴۰۱۵۲۰۰۸	کمک های فنی و اعتباری برای توسعه آبیاری تحت فشار	۱۸۰	۴۰/۵	جهاد کشاورزی کردستان	
۵۱			مطالعه و اجرای سیستم های آبیاری تحت فشار قطر ای	هکتار	۷۰۰	۴۹	۴۰۱۵۲۰۰۸	کمک های فنی و اعتباری توسعه روش های آبیاری نوین			جهاد کشاورزی کردستان	
۵۲			مطالعه و اجرای انتقال آب با لوله	کیلومتر	۱۵۰	۱۱۸	۴۰۱۵۲۰۰۸	کمک های فنی و اعتباری توسعه روش های آبیاری نوین			جهاد کشاورزی کردستان	
۵۳	۹	انتقال آب به جزایر و تالاب های حاشیه دریاچه ارومیه از سد حسنلو و بازگشایی مسیر آبراهه های ورودی به تالاب های جنوبی	مطالعه و اجرای سطوح آگیر باران		-	۱۰	۴۰۴۰۱۲۰۴	حفاظت و احیای تالاب های در معرض خطر کشور	۲	۸	سازمان حفاظت محیط زیست ایران	
۵۴			انتقال آب به جزایر و تالاب های حاشیه دریاچه ارومیه از سد حسنلو و بازگشایی مسیر آبراهه های ورودی به تالاب های جنوبی، کتی برارزان، قره قشلاق و قوری گل		-	۵۰	۴۰۴۰۱۲۰۴	حفاظت و احیای تالاب های در معرض خطر کشور	۱۰	۴۰	سازمان حفاظت محیط زیست ایران	
۵۵	۱۰	تهیه کاداستر اراضی حوضه آبریز دریاچه ارومیه	تفسیر نقشه و عملیات زمینی کاداستر اراضی حوضه آبریز دریاچه ارومیه		کل حوضه در محدوده استان کردستان	۲۰	ندارد	ندارد	۰	۲۰	جهاد کشاورزی کردستان	
۵۶			تفسیر نقشه و عملیات زمینی کاداستر اراضی حوضه آبریز دریاچه ارومیه		کل حوضه آبریز دریاچه ارومیه در استان	۱۵۰	ندارد	ندارد	۰	۱۵۰	جهاد کشاورزی آذربایجان غربی	
۵۷			تفسیر نقشه و عملیات زمینی کاداستر اراضی حوضه آبریز دریاچه ارومیه		کل حوضه آبریز دریاچه ارومیه در استان	۱۲۰	۴۰۱۲۵.۰۰۴ش	ساماندهی مالکیت و صدور سند اراضی کشاورزی	۰	۱۲۰	جهاد کشاورزی آذربایجان شرقی	
۵۸			خرید تصاویر هوایی و ارتوموزاییک از سازمان جغرافیایی نیروهای مسلح		پایاب نوروزلو	۱۲	ندارد	ندارد		۱۲۰	وزارت جهاد کشاورزی	

ردیف	شماره مصوبه	عنوان مصوبه	عنوان پروژه	واحد	هدف کمی در سال ۱۳۹۳	موردنیاز در سال ۱۳۹۳	شماره طبقه‌بندی طرح	عنوان طرح	اعتبار موجود	کسر اعتبار	دستگاه اجرایی	توضیحات
۵۹	۱۳	مطالعه و بررسی اثرات جاده میان‌گذر شهید کلاشتری بر اکوسیستم دریاچه ارومیه و ارائه راهکارهای اصلاحی	شامل مطالعه و ارائه طرح اجرایی اصلاحی		۰	۱۴	۴۰۴۰۱۲۰۴	حفاظت و احیای تالاب‌های در معرض خطر کشور	۴	۱۰	سازمان حفاظت محیط زیست ایران	
۶۰	۱۴	ارزیابی و امکان‌سنجی بهره‌برداری صنعتی از املاح دریاچه ارومیه با رعایت ملاحظات زیست‌محیطی	بررسی و مطالعه راهکارهای بهره‌برداری از املاح شورابه و نمک‌های دریاچه با رعایت ملاحظات زیست‌محیطی و در راستای احیای آن		۰	۴۰	۴۰۴۰۳۰۰۲	تلفیق لایه‌های اطلاعات پایه و تعیین نقاط امیدبخش مواد معدنی	۰	۴۰	سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور	
۶۱	۱۵	انتقال آب رودخانه‌های به پیکره آبی دریاچه	لایروبی و مسیرگشایی رودخانه آبی چای	میلیون مترمکعب	۱۰	۱۲۰	۴۰۲۰۴ش۰۰۲	ساماندهی رودخانه‌های استان	۷	۱۱۳	شرکت آب منطقه‌ای آذربایجان شرقی	
۶۲			لایروبی و مسیرگشایی رودخانه‌های منتهی به دریاچه ارومیه	کیلومتر	۴۵	۱۵۰	۴۰۲۰۳غ۰۲۶	لایروبی رودخانه‌های استان	۰	۱۵۰	شرکت آب منطقه‌ای آذربایجان غربی	
۶۳			لایروبی زهکش طبیعی مصب زرینرود به سیمینرود			۱۷۰	۴۰۲۰۳غ۰۲۶	لایروبی رودخانه‌های استان آذربایجان غربی	۰	۱۷۰	شرکت آب منطقه‌ای آذربایجان غربی	
۶۴			اصلاح سرریز سیفون کانال MC به رودخانه سیمینرود			۳۰	۴۰۲۰۲۰۹۶	مرمت و بازسازی تأسیسات آبی در دست بهره‌برداری	۰	۲۰	شرکت آب منطقه‌ای آذربایجان غربی	
۶۵			انجام مطالعات دشت زرینرود			۲۰	۴۰۲۰۱۰۸۴	ساختمان شبکه اصلی آبیاری و زهکشی زرینرود	۰	۲۰	شرکت آب منطقه‌ای آذربایجان غربی	
۶۶			اصلاح دریاچه‌های خروجی سد بوکان (مرمت و بازسازی سدهای استان آذربایجان غربی)			۲۲	۴۰۲۰۲۰۹۶	مرمت و بازسازی تأسیسات آبی در دست بهره‌برداری		۲۲	شرکت آب منطقه‌ای آذربایجان غربی	
۶۷			اصلاح بند انحرافی نوروزلو			۲۵	۴۰۲۰۲۰۹۶	مرمت و بازسازی تأسیسات آبی در دست بهره‌برداری		۲۵	شرکت آب منطقه‌ای آذربایجان غربی	
۶۸			لایروبی و ساماندهی رودخانه سقز	کیلومتر	۱/۵	۳۰	۴۰۲۰۳ت۰۰۹	ساماندهی رودخانه سقز		۳۰	شرکت آب منطقه‌ای کردستان	
۶۹	۷۰		۱. توسعه شبکه آب و هوشناسی حوضه آبریز دریاچه ارومیه و تجهیز به ادوات الکترونیکی ثبت و انتقال اطلاعات ۲. واگذاری ۴ ایستگاه هیدرومتری ورودی به سد بوکان و ۸ ایستگاه باران‌سنجی و ۲ ایستگاه کلیمانولوژی به شرکت آب منطقه‌ای کردستان و تجهیز به ادوات الکترونیکی ثبت و انتقال اطلاعات			۱۰	۴۰۲۰۲۰۷۹	طرح تکمیل و تجهیز شبکه اندازه‌گیری آب‌های سطحی و زیرزمینی	۲	۸	شرکت آب منطقه‌ای کردستان	
۷۰			طرح آب رسانی درازمدت به شهر سقز			۱۷۰	۴۰۲۰۱۶۶۷	آب‌رسانی به شهر سقز	۱۲۰	۵۰	شرکت آب منطقه‌ای کردستان	
۷۱			تکمیل سد چراغ ویس			۴۵۰	۴۰۲۰۱۰۴۵	احداث ساختمان سد چراغ ویس	۱۰۰	۴۵۰	شرکت آب منطقه‌ای کردستان	
۷۲	۱۶	شناسایی کانون‌های تولید ریزگرد و تثبیت آن‌ها	شناسایی کانون‌های تولید ریزگرد و تثبیت آن‌ها	هکتار	۳۰۰۰	۹۰۰	۴۰۱۵۷۰۰۱	تهیه و اجرای طرح‌های جامع مقابله با بیابان‌زایی	۰	۹۰	سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری	
۷۳	۱۷	مطالعه و اجرای برنامه حفاظت اکولوژیک پارک ملی دریاچه ارومیه با اولویت منطقه جنوبی آن	برنامه احیای اکولوژیک دریاچه ارومیه		-	۳۰۰	۴۰۴۰۱۲۰۴	حفاظت و احیای تالاب‌های در معرض خطر کشور	۱۰	۲۹۰	سازمان حفاظت محیط زیست ایران	
۷۴	۲۰	تسریع در اجرای طرح انتقال آب از رودخانه لرس به دریاچه ارومیه در محدوده آذربایجان غربی منحصر برای دریاچه ارومیه	انتقال آب از لرس		مطالعه	۶۰	۴۰۲۰۱۷۶۴	مطالعه طرح‌های تأمین و انتقال آب در حوضه‌های آبریز کشور	۰	۶۰	شرکت آب منطقه‌ای آذربایجان غربی	
۷۵	۲۱	ایجاد مرکز پایش، هماهنگی و آینده‌پژوهی دریاچه ارومیه	هماهنگی بین بخشی، پایش وضعیت محیط زیست، تحلیل وضعیت دریاچه در سناریوهای مختلف		-	۵	۴۰۴۰۱۲۰۴	حفاظت و احیای تالاب‌های در معرض خطر کشور	۵	۰	سازمان حفاظت محیط زیست ایران	
۷۶	۲۵	مطالعه طرح انتقال آب از دریای خزر به دریاچه ارومیه	مطالعه طرح انتقال آب از دریای خزر به دریاچه ارومیه		مطالعه	۱۶	۴۰۲۰۱۷۶۴	مطالعه طرح‌های تأمین و انتقال آب در حوضه‌های آبریز کشور		۱۶	وزارت نیرو	
۷۷	۱۱	اجرای طرح‌های مصوب توسط دستگاه‌های اجرایی، نظارت و پایش اجرای طرح‌ها توسط ستاد احیای دریاچه ارومیه	نظارت و پایش اجرای طرح‌ها		انجام مطالعات تکمیلی، نظارت دفتر مرکزی	۱۹۴	۵۵۰۰۰-۵۹	مطالعه و طراحی طرح نجات دریاچه ارومیه	۱۹۴	۰	ستاد احیای دریاچه ارومیه	

شماره ۵۳۱۳۹/ت ۵۳۸۳۴

۱۳۹۴/۵/۱

تصویب‌نامه درخصوص طرح‌ها و پروژه‌های مصوب کارگروه نجات دریاچه ارومیه در سال ۱۳۹۴

وزارت نیرو-وزارت کشور-وزارت جهاد کشاورزی-وزارت صنعت، معدن و تجارت
وزارت امور اقتصادی و دارایی-سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور-سازمان حفاظت محیط‌زیست
هیئت‌وزیران در جلسه ۱۳۹۴/۴/۲۴ به پیشنهاد وزارت کشور و تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و به استناد اصل یک‌صد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران تصویب کرد:

۱- طرح‌ها و پروژه‌های مصوب کارگروه نجات دریاچه ارومیه در سال ۱۳۹۴ که در این تصویب‌نامه به اختصار «کارگروه» نامیده می‌شود، به شرح فهرست پیوست که تأیید شده به مهر دفتر هیئت دولت است، تعیین می‌شود. پیوست مذکور به پیشنهاد کارگروه و تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور قابل اصلاح است.

۲- اعتبارات موردنیاز طرح‌های موضوع بند (۱) این تصویب‌نامه پس از کسر اعتبار مصوب سال ۱۳۹۴ و اعتبار مربوط به طرح‌های مرزی که از محل صندوق توسعه ملی تأمین می‌گردد، برای عملیات اجرایی در حوضه آبریز دریاچه ارومیه، به میزان یازده هزار و دویست و سه میلیارد و بیست میلیون (۰۰۰، ۰۰۰، ۰۰۰، ۲۰۳، ۱۱) ریال از محل اعتبارات ماده (۱۰) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت و ماده (۱۲) قانون تشکیل سازمان مدیریت بحران کشور (به نسبت مساوی) موضوع بند (م) ماده (۲۸) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) - مصوب ۱۳۹۳- تأمین می‌گردد.
۳- دستگاه‌های اجرایی موظف‌اند آن بخش از اعتبارات را که از محل منابع عمومی اختصاص می‌دهند در اولویت تخصیص و پرداخت خود قرار داده و سهم حوضه آبریز دریاچه ارومیه را در موافقت‌نامه‌های مربوط اعمال نمایند.

۴- دستگاه‌های اجرایی موظف‌اند به‌منظور هماهنگی در اجرای طرح‌های موضوع این تصویب‌نامه، برنامه عملیاتی و اولویت‌های اجرایی و مکانی خود را ظرف یک ماه از تاریخ ابلاغ این تصویب‌نامه به دبیرخانه کارگروه ارائه نمایند تا پس از تأیید توسط کارگروه و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور در موافقت‌نامه‌های مربوط درج گردد.

۵ - توزیع تخصیص کلیه اعتبارات طرح‌ها و پروژه‌های موضوع بند (۱) این تصویب‌نامه با نظر دبیرخانه کارگروه و تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به تفکیک هر یک از طرح‌ها صورت می‌پذیرد. وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است پرداخت اعتبارات تخصیص‌یافته طرح‌ها و پروژه‌های احیای دریاچه ارومیه را در اولویت قرار دهد.

۶ - دستگاه‌های اجرایی موضوع این تصویب‌نامه مکلف‌اند به استناد مواد (۳۴) و (۳۵) قانون برنامه و بودجه گزارش عملکرد خود از طرح‌ها و پروژه‌های جدول پیوست را در مقاطع سه‌ماهه به دبیرخانه کارگروه ارائه نمایند تا گزارش تلفیقی توسط آن کارگروه که متضمن میزان اثربخشی اقدامات اجرایی است به سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور ارائه گردد.

۷- هرگونه توسعه اراضی کشاورزی اعم از تبدیل اراضی ملی منابع طبیعی به کشاورزی، دیم به آبی، زراعی به باغی در سطح حوضه آبریز دریاچه ارومیه و هرگونه عملیات منجر به افزایش برداشت از منابع آب حوضه اعم از ایجاد و بهسازی ایستگاه‌های پمپاژ آب، احداث آب‌بندان و سدهای معیشتی در سطح حوضه آبریز دریاچه ارومیه ممنوع بوده و وزارتخانه‌های نیرو و جهاد کشاورزی موظف‌اند ضمن ممنوعیت صدور مجوز در این خصوص، با متخلفین برخورد نموده و گزارش عملکرد ماهانه خود را به دبیرخانه کارگروه ارائه نمایند.

معاون اول رئیس‌جمهور - اسحاق جهانگیری

طرح‌های پیشنهادی دبیرخانه کارگروه ملی نجات دریاچه ارومیه مشتمل بر پروژه‌های اجرایی، هدف کمی و اعتبار موردنیاز در سال ۱۳۹۴

ردیف	مصوبه	عنوان طرح یا پروژه	واحد	اهداف کمی طرح در سال ۱۳۹۴	هزینه واحد موردنیاز در سال ۱۳۹۴ (میلیارد ریال)	کل اعتبار موردنیاز در سال ۱۳۹۴ (میلیارد ریال)	اعتبار تأمین‌شده از محل طرح‌های مندرج در پیوست سال ۱۳۹۴ (میلیارد ریال)	تأمین از محل منابع بند (ش) ماده ۲۲۴ (میلیارد ریال)	شماره طبقه‌بندی	عنوان طبقه‌بندی	اثربخشی (میلیون مترمکعب)	عنوان دستگاه اجرایی	توضیحات
۱	جولوگیری از برداشت غیرمجاز از آب‌های سطحی	به‌کارگیری و تجهیز اکوپ گشت و کنترل آب‌های سطحی	اکوپ	۲۰	۷۵۰	۱۵۰	۵۵	۹۵	۴۰۲۰۲۰۰۱	مطالعه و اجرای طرح‌های تعادل بخشی و تغذیه مصنوعی و پخش سیلاب در محدوده استان آذربایجان شرقی	کل آب سطحی غیرمجاز مصرفی توسط موتور نلمیها در سطح حوضه آبریز برابر ۱۳۰ میلیون مترمکعب است	شرکت آب منطقه‌ای آذربایجان شرقی	
۲		خدمات مطالعه و نظارت				۳۵	۰۰	۳۵	۴۰۲۰۲۱۲۷	تجهیز نقاط مصرف به ابزار اندازه‌گیری	مطالعاتی - نظارتی	شرکت آب منطقه‌ای آذربایجان شرقی	
۳		تکمیل و تجهیز نقاط تحویل آب به سازه‌های مناسب اندازه‌گیری و کنترل جریان آب	دستگاه	۷۶		۳۸۰	۰۰	۳۸۰	۴۰۲۰۲۱۲۷	تجهیز نقاط مصرف به ابزار اندازه‌گیری	مطالعاتی - نظارتی	شرکت آب منطقه‌ای آذربایجان شرقی	
۴		مطالعه و احداث ایستگاه هیدرومتری جهت پایش تخلیه به دریاچه		۱- احداث ۱۸ ایستگاه هوشناسی و هیدرومتری ۲- حفر ۳۰ حلقه چاه مشاهداتی ۳- خرید و نصب ادوات ۱۵ حلقه چاه	۱۰۰	۷۰	۳۰	۴۰۲۰۴۰۱۵	تکمیل و تجهیز شبکه‌های اندازه‌گیری آب‌های سطحی و زیرزمینی در محدوده استان آذربایجان شرقی	مطالعاتی - نظارتی	شرکت آب منطقه‌ای آذربایجان شرقی		
۵		انجام مطالعات دشت زرنرود		۱- ساماندهی نظام‌های بهره‌برداری و ایجاد تشکلهای آب بران ۲- مطالعات پیمایش‌سازی توزیع آب و افزایش راندمان آبیاری در شبکه ۳- نظارت بر فرایند بهره‌برداری از شبکه آبیاری و رهگشی زرنرود ۴- مطالعه و ارائه راهکار اجرایی به‌منظور احیا و اتصال شبکه لپار سنتی به شبکه مدرن آبیاری و رهگشی دشت زرنرود	۱۰۰	۱۰۰	۰۰	۴۰۲۰۱۰۸۴	ساختن شبکه اصلی آبیاری و رهگشی زرنرود	مطالعاتی - نظارتی	شرکت آب منطقه‌ای آذربایجان غربی		

ردیف	مصوبه	عنوان طرح یا پروژه	واحد	اهداف کمی طرح در سال ۱۳۹۴	هزینه واحد آمیسیون (ریال)	کل اعتبار مورد نیاز در سال ۱۳۹۴ (میلیارد ریال)	اعتبار تأمین شده از محل طرح های مندرج در پیوست سال ۱۳۹۴ (میلیارد ریال)	تأمین از محل منابع بند (ش) ماده ۲۲۴ (میلیارد ریال)	شماره طبقه بندی	عنوان طبقه بندی	اثر بخشی (میلیون مترمکعب)	عنوان دستگاه اجرایی	توضیحات
۶		به کارگیری و تجهیز آکپ گشت و کنترل آب های سطحی		۳۰	۷۵۰	۲۲.۵	۱۰.۱۲۹	۱۲.۴	۴۰۲۰۲۰۲	مطالعه و اجرای طرح های تعادل بخشی و تغذیه مصنوعی و پخش سیلاب در محدوده استان آذربایجان غربی	مصرفی توسط موتور تمیها در سطح حوضه برابر ۱۲۰ میلیون مترمکعب است	شرکت آب منطقه ای آذربایجان غربی	
۷		تکمیل و تجهیز نقاط تحویل آب به سازه های مناسب اندازه گیری و کنترل جریان آب	مورد	۳۰۶		۸۵۰	۰۰	۸۵۰	۴۰۲۰۲۱۲۷	تجهیز نقاط مصرف به ابزار اندازه گیری	مطالعاتی - نظارتی	شرکت آب منطقه ای آذربایجان غربی	
۸	جولوگری از برداشت غیرمجاز سطحی	مطالعه و احداث ایستگاه هیدرومتری جهت پایش تخلیه به دریاچه		۱- احداث ۲۸ ایستگاه هوشناسی و هیدرومتری ۲- حفر ۵۰ حلقه چاه مشاهداتی ۳- خرید و نصب ادوات ۲۵ حلقه چاه		۲۰۰	۵۰	۱۵۰	۴۰۲۰۲۰۱۸	تکمیل و تجهیز شبکه های اندازه گیری آب های سطحی و زیرزمینی در استان آذربایجان شرقی	مطالعاتی - نظارتی	شرکت آب منطقه ای آذربایجان غربی	
۹		ساختن شبکه اصلی آبیاری و زهکشی زرینه رود		نظارت بر فرایند بهره برداری	۱۵۰	۱۵۰	۰۰	۰۰	۴۰۲۰۱۰۸۴	ساختن شبکه اصلی آبیاری و زهکشی زرینه رود	نظارتی	شرکت آب منطقه ای آذربایجان غربی	
۱۰		به کارگیری و تجهیز آکپ گشت و کنترل آب های سطحی	آکپ	۶	۷۵	۴.۵	۳.۶	۰.۹	۴۰۲۰۲۰۷۳	مطالعه و اجرای طرح های تعادل بخشی و تغذیه مصنوعی و پخش سیلاب در محدوده استان آذربایجان غربی	مصرفی توسط موتور تمیها در سطح حوضه برابر ۱۲۰ میلیون مترمکعب است	شرکت آب منطقه ای آذربایجان غربی	
۱۱	تأمین اعتبار مورد نیاز و تسریع در اجرای طرح	انتقال آب از سد سیلوه به رودخانه کالی رش (کلل جلدیل)		اتمام عملیات اجرا		۳۴۰۰	۰۰	۰۰	۴۰۲۰۴۰۰۳	ساختن سد سیلوه و شبکه آبیاری و زهکشی	۹۰ - ۱۶۰	شرکت آب منطقه ای آذربایجان غربی	تأمین اعتبارات از محل صندوق توسعه ملی صورت می گیرد.
۱۲	انتقال آب از رودخانه زاب به حوضه آبریز دریاچه ارومیه	ساختن سد سیلوه		اتمام عملیات اجرا		۲۵۶۰۰	۰۰	۰۰	۴۰۲۰۴۰۰۳	ساختن سد سیلوه و شبکه آبیاری و زهکشی		شرکت آب منطقه ای آذربایجان غربی	
۱۳		طرح انتقال آب از رودخانه زاب به حوضه آبریز دریاچه ارومیه		طرح انتقال آب از رودخانه زاب به حوضه آبریز دریاچه ارومیه		۳۰۱۳۰	۰۰	۰۰	۴۰۲۰۴۰۲۹	انتقال آب از رودخانه زاب به حوضه دریاچه ارومیه	۶۰۰ میلیون مترمکعب در سال ۱۳۹۸	شرکت توسعه منابع آب و نیروی ایران	
۱۴	تدوین و پیمان سازی برنامه جامع آموزش	طراحی و اجرای پخش		در سطح حوضه آبریز		۱۱۰۰	۰۰	۱۱۰۰	ندارد	ندارد	فرهنگ سازی	استانداری آذربایجان غربی	
۱۵	طراحی و اجرای پخش	طراحی و اجرای پخش		در سطح حوضه آبریز		۸۰۰	۰۰	۸۰۰	ندارد	ندارد	فرهنگ سازی	استانداری آذربایجان شرقی	
۱۶	مشارکت عمومی و جلب سرمایه	طراحی و اجرای پخش		در سطح حوضه آبریز		۱۰۰	۰۰	۱۰۰	ندارد	ندارد	فرهنگ سازی	استانداری آذربایجان شرقی	
۱۷	پیمان های وضعیت موجود و اهمیت حیاتی دریاچه ارومیه	تدوین برنامه جامع CEPA				۲۰۰	۵۰	۱۵۰	۴۰۴۰۱۲۰۴	حفاظت و احیای تالاب های در معرض خطر کشور	فرهنگ سازی	سازمان حفاظت محیط زیست ایران	
۱۸		به کارگیری و تجهیز آکپ گشت کنترل آب های زیرزمینی	آکپ	۲۰	۷۵۰	۱۵۰	۱۴۲	۰.۸	۴۰۲۰۲۰۰۱	مطالعه و اجرای طرح های تعادل بخشی و تغذیه مصنوعی و پخش سیلاب در محدوده استان آذربایجان شرقی		شرکت آب منطقه ای آذربایجان شرقی	
۱۹	ساختن حوضه آبریز دریاچه ارومیه و نصب کنسورهای هوشمند و تجهیز حوضه	خرید و نصب کنسور هوشمند بر روی چاه برق دار	حلقه	۱۰۰۰	۶۰	۶۰۰	۱۵۰	۴۵۰	۴۰۲۰۲۰۰۱	مطالعه و اجرای طرح های تعادل بخشی و تغذیه مصنوعی و پخش سیلاب در محدوده استان آذربایجان شرقی		شرکت آب منطقه ای آذربایجان شرقی	
۲۰	حجمی جهت کنترل برداشت در راستای افزایش میزان جریان ورودی از رودخانه های دریاچه ارومیه	نصب کنسور هوشمند موجود بر روی چاه برق دار	دستگاه	۶۰۰	۲۰	۱۲۰	۰۰	۱۲۰	۴۰۲۰۲۰۰۱	مطالعه و اجرای طرح های تعادل بخشی و تغذیه مصنوعی و پخش سیلاب در محدوده استان آذربایجان شرقی	کل آب زیرزمینی مصرفی غیرمجاز در سطح حوضه برابر ۵۵۰ میلیون مترمکعب است که مقرر است تا در سال جاری ۱۱۰ میلیون مترمکعب از مصرف غیرمجاز کاهش یابد	شرکت آب منطقه ای آذربایجان شرقی	
۲۱		برق دار نمودن چاه و نصب کنسور هوشمند	دستگاه	۲۰۰	۱۰۰	۲۰۰	۲۰۰	۰۰	۴۰۲۰۲۰۰۱	مطالعه و اجرای طرح های تعادل بخشی و تغذیه مصنوعی و پخش سیلاب در محدوده استان آذربایجان شرقی		شرکت آب منطقه ای آذربایجان شرقی	
۲۲		خرید و نصب کنسور دوزلی	دستگاه	۱۵۰۰	۱۰	۱۵۰	۱۰۰	۵۰	۴۰۲۰۲۰۰۱	مطالعه و اجرای طرح های تعادل بخشی و تغذیه مصنوعی و پخش سیلاب در محدوده استان آذربایجان شرقی		شرکت آب منطقه ای آذربایجان شرقی	
۲۳		به کارگیری و تجهیز آکپ گشت و کنترل آب های زیرزمینی	آکپ	۴۰	۷۵۰	۳۰۰	۱۳۶	۱۶۴	۴۰۲۰۲۰۰۲	مطالعه و اجرای طرح های تعادل بخشی و تغذیه مصنوعی و پخش سیلاب در محدوده استان آذربایجان غربی		شرکت آب منطقه ای آذربایجان غربی	

ردیف	مصوبه	عنوان طرح یا پروژه	واحد	اهداف کمی طرح در سال ۱۳۹۴	هزینه واحد مورد نیاز در سال ۱۳۹۴ (میلیارد ریال)	کل اعتبار مورد نیاز در سال ۱۳۹۴ (میلیارد ریال)	اعتبار تأمین شده از محل طرح های مندرج در پوست سال ۱۳۹۴ (میلیارد ریال)	تأمین از محل منابع بند اش) ماده ۲۲۴ (میلیارد ریال)	شماره طبقه بندی	عنوان طبقه بندی	اثر بخشی (میلیون مترمکعب)	عنوان دستگاه اجرایی	توضیحات
۲۴		برق دار نمودن چاه و نصب کنتور هوشمند	دستگاه	۳۰۰	۱۰۰	۳۰۰	۱۳۶	۱۶.۴	۴۰۲۰۲۰۰۲	مطالعه و اجرای طرح های تعادل بخشی و تغذیه مصنوعی و پخش سیلاب در محدوده استان آذربایجان غربی		شرکت آب منطقه ای آذربایجان غربی	
۲۵		نصب کنتور هوشمند بر روی چاه برق دار	دستگاه	۱۰۰۰	۶۰	۶۰۰	۲۷۲	۳۲.۸	۴۰۲۰۲۰۰۲	مطالعه و اجرای طرح های تعادل بخشی و تغذیه مصنوعی و پخش سیلاب در محدوده استان آذربایجان غربی		شرکت آب منطقه ای آذربایجان غربی	
۲۶		به کارگیری و تجهیز اکپ گشت و کنترل آب های زیرزمینی	اکپ	۶	۷.۵	۴.۵	۱۱	۳.۴	۴۰۲۰۲۰۷۳	مطالعه و اجرای طرح های تعادل بخشی و تغذیه مصنوعی و پخش سیلاب در محدوده استان کردستان		شرکت آب منطقه ای کردستان	
۲۷		تجهیز و تکمیل شبکه های اندازه گیری آب های سطحی	احداث ۲۵ ایستگاه هیدرومتری و هیدرومتری		۱۰۰	۰.۰	۰.۰	۱۰۰	۴۰۲۰۲۰۷۹	تکمیل و تجهیز شبکه های اندازه گیری آب های سطحی و زیرزمینی		شرکت آب منطقه ای کردستان	
۲۸		نصب کنتور هوشمند بر روی چاه های برق دار	دستگاه	۱۰۰	۶۰	۶۰	۱۹	۴.۱	۴۰۲۰۲۰۷۳	مطالعه و اجرای طرح های تعادل بخشی و تغذیه مصنوعی و پخش سیلاب در محدوده استان کردستان		شرکت آب منطقه ای کردستان	
۲۹		اجرای جدول دوم تصفیه خانه فاضلاب ستر			۱۵۰.۰	۰.۰	۰.۰	۱۵۰.۰	ندارد	ندارد	۸۰	شرکت آب و فاضلاب کردستان	
۳۰		مطالعه انتقال سپاب تصفیه خانه مراغه به دریاچه ارومیه	خدمات و حق الزحمه مشاور		۳۰	۰.۰	۰.۰	۳۰	ندارد	ندارد	مطالعاتی	شرکت آب منطقه ای آذربایجان شرقی	
۳۱		انتقال سپاب تصفیه خانه عجینشیر به دریاچه ارومیه	۱- خرید لوازم و تجهیزات ۲- اجرای ایستگاه پمپاژ ۳- عملیات اجرای خط لوله انتقال ۴- کال کتی به میزان ۷ کیلومتر		۲۵۰	۰.۰	۰.۰	۲۵۰	۴۰۲۰۰۰۵۷	طرح های کوچک تأمین آب	انتقال ۵ میلیون مترمکعب در سال ۱۳۹۴	شرکت آب منطقه ای آذربایجان شرقی	
۳۲		انتقال سپاب تصفیه خانه تبریز به دریاچه	خرید لوله ۲۰۰۰ و اجرای آن به طول ۳۰ کیلومتر		۴۰۰.۰	۰.۰	۰.۰	۴۰۰.۰	۴۰۲۰۰۰۵۷	طرح های کوچک تأمین آب	انتقال ۱۲۰ میلیون مترمکعب در سال ۱۳۹۶	شرکت آب منطقه ای آذربایجان شرقی	
۳۳		ایجاد تأسیسات فاضلاب شهر تبریز	مطالعه، خرید اشیاء برق و اجرای تصفیه خانه فاضلاب تبریز		۱۴۰۰.۰	۱۰۰.۰	۱۳۰۰.۰	۴۰۹۰۱۰۳۲	ایجاد تأسیسات فاضلاب شهر تبریز	۱۲۰ میلیون مترمکعب در سال ۱۳۹۶	شرکت آب و فاضلاب آذربایجان شرقی		
۳۴		ایجاد تأسیسات فاضلاب آذرشهر			۱۵۰.۰	۱۴.۸	۱۳۵.۲	۴۰۹۰۱۳۱۳	ایجاد تأسیسات فاضلاب آذرشهر	۲.۴ میلیون مترمکعب در سال ۱۳۹۵	شرکت آب و فاضلاب آذربایجان شرقی		
۳۵		انتقال سپاب تصفیه خانه های اریز دریاچه ارومیه	۱- احداث یک باب ایستگاه پمپاژ ۲- اجرای ۱.۵ کیلومتر خط انتقال ۳- اجرای تصفیه خانه با ظرفیت ۳ میلیون مترمکعب در سال		۱۵۸.۲	۰.۰	۱۵۸.۲	ندارد	ندارد	ندارد	۲.۵ میلیون مترمکعب در سال ۱۳۹۶	شرکت آب و فاضلاب آذربایجان غربی	
۳۶		به دریاچه	۱- احداث ۴۳ درصد از تصفیه خانه فاضلاب ۲- لوله گذاری شبکه فاضلاب به طول ۱۰۰ کیلومتر		۵۰۴.۰	۷۴.۴	۴۲۹.۶	۴۰۹۰۱۰۰۳	ایجاد تأسیسات فاضلاب شهر ارومیه	۵۱ میلیون مترمکعب در سال ۱۳۹۶	شرکت آب و فاضلاب آذربایجان غربی		
۳۷		ایجاد تأسیسات فاضلاب شاهین دژ	اجرای ۱۳ کیلومتر شبکه		۴۰۰	۰.۰	۴۰۰	ندارد	ندارد	ندارد	۲.۲ میلیون مترمکعب در سال ۱۳۹۶	شرکت آب و فاضلاب آذربایجان غربی	
۳۸		ایجاد تأسیسات فاضلاب نقده	۱- تکمیل ۱۰۰ درصد از باقیمانده تصفیه خانه فاضلاب ۲- لوله گذاری شبکه فاضلاب به طول ۳۹ کیلومتر		۱۹۴.۳	۳۸۰	۱۵۶.۳	۴۰۹۰۱۳۵۸	ایجاد تأسیسات فاضلاب نقده	۵.۸ میلیون مترمکعب در سال ۱۳۹۵	شرکت آب و فاضلاب آذربایجان غربی		
۳۹		ایجاد تأسیسات فاضلاب بوکان	۱- اجرای خط انتقال به طول ۳ کیلومتر ۲- لوله گذاری شبکه فاضلاب به طول ۲۱.۵ کیلومتر		۷۸.۸	۵۰.۰	۲۸.۸	۴۰۹۰۱۳۵۶	ایجاد تأسیسات فاضلاب بوکان	۱۲.۴ میلیون مترمکعب در سال ۱۳۹۵	شرکت آب و فاضلاب آذربایجان غربی		
۴۰		ایجاد تأسیسات فاضلاب مهلاد	۱- لوله گذاری شبکه فاضلاب به طول ۱۰ کیلومتر ۲- احداث ۴۰ درصد از تصفیه خانه فاضلاب		۶۵.۰	۳۹.۶	۲۵.۴	۴۰۹۰۱۳۵۷	ایجاد تأسیسات فاضلاب مهلاد	۱۱ میلیون مترمکعب در سال ۱۳۹۵	شرکت آب و فاضلاب آذربایجان غربی		
۴۱		ایجاد تأسیسات فاضلاب سلماس	۱- از قاع ۲۰ درصد از تصفیه خانه فاضلاب ۲- اجرای خط انتقال به طول ۳ کیلومتر ۳- لوله گذاری شبکه فاضلاب به طول ۲۰ کیلومتر		۹۴.۸	۲۸۰	۶۶.۸	۴۰۹۰۱۳۵۹	ایجاد تأسیسات فاضلاب سلماس	۶.۵ میلیون مترمکعب در سال ۱۳۹۵	شرکت آب و فاضلاب آذربایجان غربی		
۴۲		ایجاد تأسیسات فاضلاب میاندوآب	۱- احداث ۳۹ درصد از تصفیه خانه فاضلاب ۲- اجرای خط انتقال به طول ۲ کیلومتر ۳- لوله گذاری شبکه فاضلاب به طول ۴۲ کیلومتر		۲۱۹.۰	۲۴۰	۱۹۵.۰	۴۰۹۰۱۳۶۱	ایجاد تأسیسات فاضلاب میاندوآب	۹.۵ میلیون مترمکعب در سال ۱۳۹۶	شرکت آب و فاضلاب آذربایجان غربی		

ردیف	مصوبه	عنوان طرح یا پروژه	واحد	اهداف کمی طرح در سال ۱۳۹۴	هزینه مورد نیاز در واحد میلیون ریال	کل اعتبار سال ۱۳۹۴ (میلیارد ریال)	اعتبار تأمین شده از محل طرح های مندرج در پوست سال ۱۳۹۴ (میلیارد ریال)	تأمین از محل ماده ۲۲۴ (میلیارد ریال)	شماره طبقه بندی	عنوان طبقه بندی	اثر بخشی (میلیون مترمکعب)	عنوان دستگاه اجرایی	توضیحات
۴۳		مطالعه و اجرای سیستم های آبیاری تحت فشار قطره ای	هکتار	۳۶۰۰	۸۰	۲۸۸۰	۲۵۱۵	۳۰۹۳	۴۰۱۵۲۰۰۸	کمک های فنی و اعتباری توسعه روش های آبیاری نوین	۱۸۰	جهاد کشاورزی آذربایجان شرقی	
۴۴		مطالعه و اجرای سیستم های آبیاری تحت فشار بارانی	هکتار	۴۴۰۰	۶۲	۲۷۲۸			۴۰۱۵۲۰۰۸	کمک های فنی و اعتباری توسعه روش های آبیاری نوین	۱۳۰	جهاد کشاورزی آذربایجان شرقی	
۴۵		مطالعه و اجرای انتقال آب با لوله	کیلومتر	۶۰۰	۹۲۰	۵۵۲۰	۰۰	۵۵۲۰	ندارد	ندارد	راندن انتقال آب از ۶۰ درصد به ۱۰۰ درصد افزایش می دهد	جهاد کشاورزی آذربایجان شرقی	
۴۶		مطالعه و اجرای شبکه های فرعی آبیاری و زهکشی		۲۵۴۰	۱۲۰	۳۰۴۸	۳۰۴۸	۰۰	۴۰۲۰۱۴۷۰	ساختن شبکه های آبیاری و زهکشی حوضه آبریز دریاچه ارومیه	۱۳	جهاد کشاورزی آذربایجان شرقی	
۴۷		مطالعه و اجرای شبکه های فرعی آبیاری و زهکشی		۲۵۰۰	۱۲۰	۳۰۰۰	۰۰	۳۰۰۰	ندارد	ندارد	۱۳	جهاد کشاورزی آذربایجان شرقی	
۴۸		مطالعه و اجرای سیستم های آبیاری تحت فشار قطره ای	هکتار	۷۶۰۰	۸۰	۶۰۸۰	۳۰۸۳	۸۸۲۵	۴۰۱۵۲۰۰۸	کمک های فنی و اعتباری برای توسعه آبیاری تحت فشار	۴۵	جهاد کشاورزی آذربایجان غربی	
۴۹		مطالعه و اجرای سیستم های آبیاری تحت فشار بارانی	هکتار	۹۴۰۰	۶۲	۵۸۲۸			۴۰۱۵۲۰۰۸	کمک های فنی و اعتباری برای توسعه آبیاری تحت فشار	۲۸	جهاد کشاورزی آذربایجان غربی	
۵۰		مطالعه و اجرای انتقال آب با لوله	کیلومتر	۷۰۰	۹۲۰	۶۴۴۰	۰۰	۶۴۴۰	ندارد	ندارد	راندن انتقال آب از ۶۰ درصد به ۱۰۰ درصد افزایش می دهد	جهاد کشاورزی آذربایجان غربی	
۵۱	کنترل و کاهش مصرف آب در بخش کشاورزی	مطالعه و اجرای شبکه های فرعی آبیاری و زهکشی	هکتار	۹۳۰	۱۴۰	۱۳۰۰	۱۳۰۰	۰۰	۴۰۲۰۱۴۷۰	ساختن شبکه های آبیاری و زهکشی حوضه دریاچه ارومیه	۴۵ میلیون مترمکعب	جهاد کشاورزی آذربایجان غربی	
۵۲		مطالعه و اجرای شبکه های فرعی آبیاری و زهکشی	هکتار	۶۰۰۰	۱۴۰	۸۴۰۰	۰۰	۸۴۰۰	ندارد	ندارد	۳۰	جهاد کشاورزی آذربایجان غربی	
۵۳		مطالعه و اجرای سیستم های آبیاری تحت فشار قطره ای	هکتار	۹۰۰	۸۰	۷۲۰	۷۰۰	۳۹۲	۴۰۱۵۲۰۰۸	کمک های فنی و اعتباری برای توسعه آبیاری تحت فشار	۴۵	جهاد کشاورزی کردستان	
۵۴		مطالعه و اجرای سیستم های آبیاری تحت فشار بارانی	هکتار	۶۰۰	۶۲	۳۷۲			۴۰۱۵۲۰۰۸	کمک های فنی و اعتباری برای توسعه آبیاری تحت فشار	۲	جهاد کشاورزی کردستان	
۵۵		مطالعه و اجرای انتقال آب با لوله	هکتار	۷۰	۹۲۰	۶۴۴	۰۰	۶۴۴	ندارد	ندارد	راندن انتقال آب از ۶۰ درصد به ۱۰۰ درصد افزایش می دهد	جهاد کشاورزی کردستان	
۵۶		مطالعه و تولید بذرهای گیاهی مقاوم به خشکی				۵۰	۰۰	۵۰	ندارد	ندارد	مطالعاتی	وزارت جهاد کشاورزی	
۵۷		مطالعه امکان های اجرایی نمودن مصوبه کاهش ۴۰ درصدی مصرف آب در بخش کشاورزی حوضه زرنهرود و سیمینرود				۸۶۰	۰۰	۸۶۰	ندارد	ندارد	مطالعاتی	تعیین دستگاه اجرایی و ابلاغ اعتبار توسط سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور انجام خواهد شد	
۵۸		اصلاح پروانه بهره داری از منابع آب زیرزمینی و شبکه های آبیاری	لیتر بر ثانیه	۵۷۰۰	۳۵۰	۳۰۰۰		۲۰۰۰۰	ندارد	ندارد	۱۸۰	وزارت نیرو	ابلاغ و تخصیص اعتبار این ردیف منوط به ارائه برنامه عملیاتی و تأیید دبیرخانه کارگروه و سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور می باشد
۵۹		انتقال آب به جزایر و تالاب های حاشیه دریاچه ارومیه از سد حسنلو و بازگشتی مسیر آبراه های رودی به تالاب های جنوبی				۳۰۰	۵۰	۱۵۰	۴۰۴۰۱۲۰۴	حفاظت و احیای تالاب های در معرض خطر کشور	پیشگیری از خسارات	سازمان حفاظت محیط زیست ایران	
۶۰		تهیه کاداستر اراضی حوضه آبریز دریاچه ارومیه				۱۰۰	۰۰	۱۰۰	ندارد	ندارد	مطالعاتی	جهاد کشاورزی کردستان	

ردیف	مصوبه	عنوان طرح یا پروژه	واحد	اهداف کمی طرح در سال ۱۳۹۴	هزینه واحد (میلیون ریال)	کل اعتبار مورد نیاز در سال ۱۳۹۴ (میلیارد ریال)	اعتبار تأمین شده از محل طرح های مندرج در پوست سال ۱۳۹۴ (میلیارد ریال)	تأمین از محل منابع بند ۱ ماده ۲۲۴ (میلیارد ریال)	شماره طبقه بندی	عنوان طبقه بندی	اثر بخشی (میلیون مترمکعب)	عنوان دستگاه اجرایی	توضیحات
۶۱	تهیه کاداستر اراضی حوضه آبریز دریاچه ارومیه	تفسیر نقشه و عملیات زمینی کاداستر اراضی حوضه آبریز دریاچه ارومیه			۶۰۰	۶۰۰	۰۰	۶۰۰	ندارد	ندارد	مطالعاتی	جهاد کشاورزی آذربایجان غربی	
۶۲		تفسیر نقشه و عملیات زمینی کاداستر اراضی حوضه آبریز دریاچه ارومیه			۵۰۰	۵۰۰	۰۰	۵۰۰	ش:۴۰۱۲۵	ساماندهی مالکیت و صدور سند اراضی کشاورزی	مطالعاتی	جهاد کشاورزی آذربایجان شرقی	
۶۳		عکس برداری هوایی رافوی اراضی کشاورزی حوضه آبریز دریاچه ارومیه و ایجاد پایگاه اطلاعاتی مکانی			۱۲۰۰	۱۲۰۰	۰۰	۱۲۰۰	ندارد	ندارد	مطالعاتی	وزارت جهاد کشاورزی	
۶۴	مطالعه و بررسی اثرات جاده میان گذر شهید کلاتری بر اکوسیستم دریاچه ارومیه و ارائه راهکارهای اصلاحی	مطالعه و ارائه طرح اجرایی اصلاحی			۱۰۰	۵۰	۵۰	۵۰	۴۰۴۰۱۲۰۴	حفاظت و احیای تالابهای در معرض خطر کشور	مطالعاتی	سازمان حفاظت محیط زیست ایران	
۶۵	ارزیابی و امکان سنجی بهره برداری از املاح شورابه و نمک های دریاچه ارومیه با رعایت ملاحظات زیست محیطی	بررسی و مطالعه راهکارهای بهره برداری از املاح شورابه و نمک های دریاچه با رعایت ملاحظات زیست محیطی و راستای احیای آن			۴۰۰	۴۰۰	۰۰	۴۰۰	۴۰۳۰۳۰۲	تفقیق لایه های اطلاعات پایه و تعیین نقاط امیدبخش مواد معدنی	مطالعاتی	سازمان زمین شناسی و اکتشافات معدنی کشور	
۶۶	لازمی و مسیر گذاری رودخانه های آذربایجان شرقی	۱- اجرای عملیات ساماندهی و مسیر گذاری رودخانه های قلمه چای، صوفی چای، مردق چای ۲- نظارت بر عملیات پیمنگارهای مشغول به کار ۳- مطالعات مرحله دوم ساماندهی رودخانه های قلمه چای، سینج چای، صوفی چای، لیان چای و مردق چای			۲۰۰	۱۵	۱۸۵	۴۰۲۰۳۰۶	مطالعه و اجرای ساماندهی، تعیین حد پستر و حریم رودخانه ها در حوضه های آبریز کشور	۱۵۰	شرکت آب منطقه ای آذربایجان شرقی		
۶۷		اجرای عملیات ساماندهی و مسیر گذاری رودخانه های آبی چای			۱۰۰۰	۴۵	۹۵۵	۴۰۲۰۳۰۶	مطالعه و اجرای ساماندهی، تعیین حد پستر و حریم رودخانه ها در حوضه های آبریز کشور	۵۰ میلیون مترمکعب	شرکت آب منطقه ای آذربایجان شرقی		
۶۸		۱- مرمت و بازسازی کانال RP شامل ۲- لاینینگ به طول ۲۰۰ متر ۳- احداث تأسیسات هیدرومکانیکال و آبیگر به تعداد ۲۰ مورد			۲۵۰	۱۰۰	۱۵۰	۴۰۲۰۲۰۹۵	مرمت و بازسازی تأسیسات آبی در دست بهره برداری	بین ۲۰ لی ۳۰ میلیون مترمکعب	شرکت آب منطقه ای آذربایجان شرقی		
۶۹	انتقال آب رودخانه ها به نیکره آبی دریاچه	لازمی و مسیر گذاری رودخانه های آبی چای			۷۰۰	۰۰	۷۰۰	۴۰۲۰۳۰۶	مطالعه و اجرای ساماندهی، تعیین حد پستر و حریم رودخانه ها در حوضه های آبریز کشور	۱۰۰	شرکت آب منطقه ای آذربایجان غربی		
۷۰		لازمی و مسیر گذاری رودخانه های آبی چای			۲۰۰	۵۰	۱۵۰	۴۰۲۰۳۰۶	مرمت و بازسازی تأسیسات آبی در دست بهره برداری	بین ۴۰ لی ۷۰ میلیون مترمکعب	شرکت آب منطقه ای آذربایجان غربی		
۷۱		ساحل سازی رودخانه زرینه رود			۳۱۰	۰۰	۳۱۰	۴۰۲۰۲۰۹۶	مرمت و بازسازی تأسیسات آبی در دست بهره برداری	۴۰	شرکت آب منطقه ای آذربایجان غربی		
۷۲		۱- ترمیم ریپرپ سد بوکان ۲- اصلاح بند انحرافی نوروزلو ۳- اصلاح کانال RP و سیفون کانال MC			۱۲۵۰	۱۶۰	۱۰۹۰	۴۰۲۰۲۰۹۶	مرمت و بازسازی تأسیسات آبی در دست بهره برداری	در افزایش اثر بخشی لایروبی زهکش طبیعی ممب زرینه رود به سیمینه رود اثر دارد	شرکت آب منطقه ای آذربایجان غربی		
۷۳		لازمی و ساماندهی رودخانه سقر	کیلومتر	۲	۳۰۰	۳۰۰	۰۰	۴۰۲۰۳۰۶	مطالعه و اجرای ساماندهی، تعیین حد پستر و حریم رودخانه ها در حوضه های آبریز کشور	۴۰	شرکت آب منطقه ای کردستان		
۷۴		طرح آبرسانی در آمدت به شهر سقر			۱۴۰۰	۱۴۰۰	۰۰	۴۰۲۰۱۶۶۷	آبرسانی به شهر سقر از سد چرل و پس	آزادسازی سد بوکان	شرکت آب منطقه ای کردستان		
۷۵		تکمیل سد چرل و پس	انجام پروژه		۵۵۰۰	۲۵۰۰	۳۰۰۰	۴۰۲۰۱۰۴۵	احداث ساختمان سد چرل و پس	آزادسازی سد بوکان	شرکت آب منطقه ای کردستان		
۷۶	شناسایی کان های تولید ریزگرد و تثبیت آن ها	شناسایی کان های تولید ریزگرد و تثبیت آن ها از محدوده دریاچه	هکتار	۷۰۰۰	۵۰	۳۵۰۰	۰۰	۳۵۰۰	۴۰۱۵۷۰۰۱	تهیه و اجرای طرح های جامع مقابله با بیابان زایی	کاهش مخاطر ناشی از اثرات خشک شدن بخشی از دریاچه	سازمان جنگل ها، مراتع و آبخیزداری	

ردیف	مصوبه	عنوان طرح یا پروژه	واحد	اهداف کمی طرح در سال ۱۳۹۴	هزینه مورد نیاز در سال ۱۳۹۴ (میلیارد ریال)	کل اعتبار از محل طرح های متدرج در پوست سال ۱۳۹۴ (میلیارد ریال)	تأمین از محل منابع بند ۱ ماده ۲۲۴ (میلیارد ریال)	شماره طبقه بندی	عنوان طبقه بندی	اتریشی (میلیون مترمکعب)	عنوان دستگاه اجرایی	توضیحات
۷۷	شناسایی کانون های تولید ریزگرد و تثبیت آن ها (داخل محدوده دریاچه)	شناسایی کانون های تولید ریزگرد و تثبیت آن ها		۱- تثبیت بیولوژیک با گونه های درختی و درختچه ای مناطق تحت تاثیر فرسایش بادی ۲- مالچ پاشی در کانون های ریزگرد	۱۵۰۰	۰۰	۱۵۰۰	۴۰۴۰۱۲۰۴	حفاظت و احیای تالاب های در معرض خطر کشور		سازمان حفاظت محیط زیست ایران	
۷۸	توسعه کشت گیاهان شورورز (هالوفیت) با تاکید بر گیاه سالیکورنیا				۲۶۰	۰۰	۲۶۰	ندارد	ندارد		پژوهشکده بیوتکنولوژی کشاورزی	
۷۹	مطالعه و اجرای برنامه حفاظت اکولوژیک پارک ملی دریاچه ارومیه منطقه جنوبی آن	برنامه احیای اکولوژیک دریاچه ارومیه		۱- فرق و جلوگیری از شخم غیرمجاز در داخل محدوده پارک ملی دریاچه ارومیه ۲- تدوین و اجرای برنامه مدیریت حیات وحش دریاچه ارومیه ۳- تدوین و اجرای برنامه مدیریت پوشش گیاهی جزایر و حاشیه دریاچه ارومیه	۱۰۰۰	۰۰	۱۰۰۰	۴۰۴۰۱۲۰۴	حفاظت و احیای تالاب های در معرض خطر کشور	حفاظت اکوسیستم جنوب دریاچه	سازمان حفاظت محیط زیست ایران	
۸۰	تسریع در اجرای طرح انتقال آب از رودخانه ارس به دریاچه ارومیه	طرح انتقال آب از رودخانه ارس به دریاچه ارومیه		پرداخت مطالبات سازمان نقشه برداری نیروهای مسلح بابت تهیه نقشه هیدروگرافی دریاچه ارومیه	۴۰۰	۰۰	۴۰۰	۴۰۲۰۱۷۶۴	مطالعه طرح های تأمین و انتقال آب در حوضه های آبریز کشور	مطالعاتی	وزارت نیرو	
۸۱	مطالعه طرح انتقال آب از دریای خزر به دریاچه ارومیه	مطالعه طرح انتقال آب از دریای خزر به دریاچه ارومیه			۱۴۰	۰۰	۱۴۰	۴۰۲۰۱۷۶۴	مطالعه طرح های تأمین و انتقال آب در حوضه های آبریز کشور	مطالعاتی	وزارت نیرو	
۸۲	اجرای طرح های مصوب توسط دستگاه های اجرایی، نظارت و	نظارت و پایش طرح ها			۹۵۳	۰۰	۹۵۳	ندارد	ندارد	نظارتی	وزارت نیرو	
۸۳	پایش اجرای طرح ها توسط ستاد احیای دریاچه ارومیه	مطالعه و طراحی طرح تاجت دریاچه ارومیه			۱۱۰۰	۰۰	۱۱۰۰	۴۹۰۵۰۰۰	مطالعه و طراحی طرح تاجت دریاچه ارومیه	مطالعاتی - نظارتی	وزارت نیرو	
۸۴	طراحی و استقرار سامانه تصمیم ریز مدیریت جامع حوضه (یکپارچه) حوضه آبریز دریاچه ارومیه	طراحی و استقرار سامانه تصمیم ریز مدیریت جامع حوضه (یکپارچه) حوضه آبریز دریاچه ارومیه			۲۰۰	۰۰	۲۰۰	ندارد	ندارد	مطالعاتی	تعیین دستگاه اجرایی و ابلاغ اعتبار توسط سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور انجام خواهد شد	
۸۵	آسیب شناسی اثرات سلامتی، بهداشتی، اجتماعی و زیست محیطی ناشی از خشک شدن بخشی از دریاچه ارومیه، تهیه و اجرای برنامه پیشگیری و کاهش ریسک اثرات محتمل	آسیب شناسی اثرات سلامتی، بهداشتی، اجتماعی و زیست محیطی ناشی از خشک شدن بخشی از دریاچه ارومیه، تهیه و اجرای برنامه پیشگیری و کاهش ریسک اثرات محتمل			۲۰۰	۰۰	۲۰۰	ندارد	ندارد	مطالعاتی	تعیین دستگاه اجرایی و ابلاغ اعتبار توسط سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور انجام خواهد شد	
۸۶	تهیه برنامه افزایش اشتغال و معیشت جایگزین توسط دستگاه های ذیربط	تهیه برنامه افزایش اشتغال و معیشت جایگزین توسط دستگاه های ذیربط			۲۰۰	۰۰	۲۰۰	ندارد	ندارد	مطالعاتی	تعیین دستگاه اجرایی و ابلاغ اعتبار توسط سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور انجام خواهد شد	
۸۷	ایسکانسجی	بارورسازی ابرها در حوضه آبریز دریاچه ارومیه			۱۰۰	۰۰	۱۰۰	۴۰۲۰۵۰۰۵	انجام مطالعات امکان سنجی طرح بارورسازی ابرها	مطالعاتی	موسسه تحقیقات آب	
۸۸	فناوری های نوین در راستای احیای دریاچه ارومیه	مطالعه عملیات کاهشی تخریر از سطح دریاچه			۱۰۰	۰۰	۱۰۰	ندارد	ندارد	مطالعاتی	تعیین دستگاه اجرایی و ابلاغ اعتبار توسط سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور انجام خواهد شد	
مجموع					۱۹۷۳۰۵	۲۱۵۸۴۸	۱۱۲۰۳۰۲					